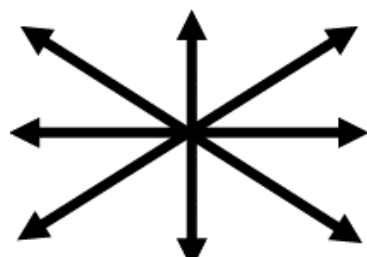

Grane kommune

Årsmelding 2024

Telefon: [75 18 22 00](tel:75182200)

www.grane.kommune.no

post@grane.kommune.no

Innholdsfortegnelse

KAPITTEL 1 - ÅRSBERETNING 2024 – Grane kommune	2
Om årsregnskap og årsberetning	3
Økonomisk stilling og utvikling	4
Driftsresultat 2024	4
Forklaring til vesentlige budsjettavvik	6
Driftsinntekter 2024	7
Driftsutgifter 2024	8
Budsjettgjennomføring	9
Investeringsregnskapet	12
Finansielle måltall	13
Samfunn og økonomiske utfordringer	15
Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen	17
KAPITTEL 2 - ÅRSMELDING 2024 – Grane kommune	18
Føringer og rammer for drift og utvikling – Lokale utviklingstrekk	19
Befolkning	19
Forventet utvikling	19
Aldersfordeling	20
Arbeid og utdanning	21
Interkommunale samarbeid	22
Politiske styringsorganer - Folkevalgte	24
Organisasjonsstruktur	25
Ansatte	27
Internkontroll, GDPR og etiske vurderinger	27
HR-området, Human resources / Human kapitalen	29
Helse, miljø og sikkerhet	31
Pensjon	31
Seniorpolitikk	31
Likestilling	31
Sykefravær	31
Sentraladministrasjonen	35
Oppvekst og Kultur	37
Teknisk og Næring	47
Helse og Omsorg	52

Kapittel 1

Årsberetning 2024

Om årsregnskap og årsberetning

Fristen for avleggelse av årsregnskap 2024 var 22.02.24. Grane kommunes årsregnskap for 2024 med dokumentasjon ble levert kommunerevisjonen 20.02.24.

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Årsregnskap med årsberetning overleveres kontrollutvalg og revisjon samt formannskap og kommunestyre for videre behandling.

Regnskapet er avlagt etter regnskapsforskrifter som gjelder for kommuner og fylkeskommuner. Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter og inntekter i løpet av året, som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapstandarder (KRS) utgitt av foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Grane kommune har ikke kommunale foretak (KF), lånefond eller interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekt. Det vil si: kommunen har ikke regnskap som skal konsolideres.

Det kommunale regnskapet er tredelt med:

➤ **Driftsregnskap**

I driftsregnskapet føres kommunens driftsutgifter og driftsinntekter herunder renter som en har gjennom året.

➤ **Investeringsregnskap**

I investeringsregnskapet føres alle utgifter og inntekter som vedrører nybygg og faste investeringer, beløp over ca. kr. 100.000,- og økonomisk levetid på minst 3 år.

➤ **Balanseregnskap**

I balanseregnskapet skal status for kommunens eiendeler, gjeld og bokført egenkapital fremkomme.

Kravene til årsberetning følger av kommunelovens § 14-7.

Årsberetningen skal redegjøre for:

- A. Forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.
- B. Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.
- C. Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne.
- D. Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.
- E. Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling.
- F. Likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Driftsresultat 2024

Netto driftsresultat 2024 - Kr. -7 845 231,-

-3,38 % av driftsinntekter

Utviklingen av driftsresultat fremkommer som differansen mellom kommunens utgifter og kommunens inntekter. Driftsresultatet tilsvarer det kommunen har av handlefrihet til investeringer og avsetninger.

Til forskjell fra brutto driftsresultat er det i netto driftsresultat gjort fradrag for netto rente- og avdragsbelastning, mens virkningen av avskrivningskostnadene er eliminert. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og er dermed et uttrykk for kommunenes økonomiske situasjon.

Årets netto driftsresultat er som i fjor et betydelig høyt underskudd og Grane kommune er langt fra vedtatt måltall på 2 % av kommunens driftsinntekter. Grunnene til underskuddet er flere men trekkes premieavviket (forskjellen mellom pensjonskostnad og årets premieinnbetalinger) som er på 4,7 mill. kr. ut vil netto driftsresultat være på - 3,1 mill. kr.

Kommunedirektør har fortsatt omstillingsprosessen i hele organisasjonen. Alle enheter jobber med å tenke nytt og se på muligheter til å rasjonalisere den kommunale tjenesteproduksjonen. Alle enheter vurderer; tjenestetilbudet, oppgavefordeling og bruk av ny teknologi. Med en slik prosess vil vi jobbe for å få en mer bærekraftig økonomi over tid. Som igjen skal gi et bedre netto driftsresultat. Et netto driftsresultat på rundt 2 prosent over en lengre tidsperiode er ansett som et tegn på en sunn kommuneøkonomi. Statsforvalterens anbefaling 1,75 %.

Tabellen nedenfor angir kommunens totale driftsinntekter, netto driftsresultat i kroner, og netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter. Premieavviket pensjon påvirker kommunens totale driftsresultat.

Resultatoppstilling	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Skatteinntekter	40 648	37 004	39 892	38 988	34 842	35 715
Eiendomsskatt	10 082	10 533	10 328	10 525	10 302	7 396
Rammetilskudd	95 103	93 882	87 173	86 623	83 505	77 930
Andre driftsinntekter	86 379	81 177	64 746	58 870	56 463	60 251
Sum driftsinntekter	232 212	222 596	202 139	195 006	185 112	181 292
Driftsutgifter	248 749	241 901	205 356	189 004	190 086	176 611
Finansinntekter	8 563	5 678	5 037	4 457	3 383	6 467
Finansutgifter	15 362	13 752	11 354	11 201	11 032	9 708
Motpost avskrivning	15 491	14 829	14 751	12 881	9 020	8 683
Netto driftsresultat	-7 845	-12 550	5 217	12 139	-3 603	10 123
Netto driftsresultat i %	-3,38	-5,63	2,58	6,23	-1,97	5,59

KOSTRA-tall for 2024 viser et netto driftsresultat for kommunene samlet på -0,2 % i 2024. I kostragruppe 14 som vi tilhører er tallet 3,5 %. Netto driftsresultat er kr. 83.957,- høyere enn regulert budsjett. Det minimale avviket skyldes nødvendige budsjettreguleringer er vedtatt av kommunestyret underveis i året.

Skatteinntekter: Skatteinnngangen for Grane kommune ble på 40,6 mill. kr., det er 3,6 mill. kr. høyere enn 2023 og 2,5 mill. kr. lavere enn opprinnelig budsjett. Alle landets kommuner har hatt en liten økning i skatteinntektene med 1,4 % fra år 2023. Stabile gjeldsrenter og økt byggeaktivitet er noe av grunnene til at skatteinntekter har økt fra 2023 til 2024.

Rammetilskudd: Rammetilskuddet ble på 95,1 mill. kr., det er 1,2 mill. kr. høyere enn 2023 og kr. 321.624,- lavere enn opprinnelig budsjett. Økningen i frie inntekter fra år 2023 til år 2024 var på 3,7 % og sammenlignet med 2023 var økningen på 3,1 %. I prognosemodellen fra KS som beregner rammetilskudd for året som kommer var innbyggertallet for høyt. Nedgangen i antall innbyggere ble høyere og dermed ble utbetaling av rammetilskudd mindre enn forventet. I revidert statsbudsjett ønsket regjeringen å styrke økonomien til kommunene med ekstra midler for å møte utfordringene som økte pensjons- og demografikostnader. For Grane kommune utgjorde ekstra bevilgning fra revidert statsbudsjett på 1,1 mill. kr.

Kommunen mottok skjønnsmidler på kr. 586.498,- til interkommunal beredskapskoordinator og kr. 500.000,- til lokal forvaltning anadorme vassdrag.

Andre driftsinntekter: Tilskudd fra IMDI for bosetting av ukrainske flyktninger er på 15 mill. kr. Hele tilskuddet har gått inn i driftsregnskapet og blitt fordelt på enheter som har hatt økt tjenestenivå med bakgrunn av bosetting av flyktninger. Tilskudd til ulike prosjekter utgjør 10 mill. kr. og av dette er 2 mill. kr. avsatt på bundne driftsfond for disse prosjektene går over flere år.

Kommunale avgifter utgjør 9,2 mill. kr. og husleieinntekter er på 5,2 mill. kr.

Netto konsesjonskraft inntekt år 2024 var kr. 1.658.754,- og i år 2023 var den kr. 2.245.612,-.

Finansområdet: Finansområdet viser et positivt avvik mellom revidert budsjett og regnskap 2,8 mill. kr. Grunnene til dette er økte renteinntekter i år 2024 sammenlignet med år 2023 og 3 mill. kr. i utbytte fra Helgeland Kraft. Dette er 1,5 mill. kr. mer enn budsjettet. Utbytte fra Helgeland Kraft AS var i 2023 kr. 835.296,- så økningen ble på over 2 mill. kr.

Beregning av minimumsavdrag i henhold til kommuneloven § 14-18 viser at vi har betalt tilstrekkelig med avdrag.

Lønnsoppgjøret: I budsjettet for 2024 ble lønn etter lønnsoppgjør 2023 lagt inn på det enkelte ansvarsområdet. I tillegg ble det satt av en lønnpott på 3,5 mill. kr. som ble fordelt i juli 2024 etter lønnsoppgjøret var i havn. Dette skulle ta høyde for en lønnsøkning på 5 % og er til dekning av lønnsøkningen fra 01.05.24 og ut året. Årslønnsvekst i KS-området fra 2023 til 2024 ble 5,4 %.

Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner: Etter avsetninger og bruk av fond viser regnskapet et mindreforbruk på kr. 1.509.137,-. Mindreforbruket er avsatt til disposisjonsfondet og beholdningen på fondet etter dette er på kr. 29.262.372,-.

Forklaring til vesentlige budsjettavvik

Ifølge kravene til årsberetning skal det redegjøres for beløpsmessige budsjettavvik. I tillegg stilles det krav om å redegjøre for eventuelle vesentlige brudd med kommunestyrets premisser for hva bevilgningene skal kunne brukes til. Dette omtales under kap. 2.0.

Økonomisk oversikt – drift med kommentarer av vesentlige budsjettavvik

Regnskap		Regnskap 2024	Budsjett 2024 Regulert	Budsjett 2024 Vedtatt KS des. 2023	Avvik i hele tusen	Regnskap 2023
9	Sum driftsinntekter	-232 212 572	-208 283 437	-203 990 821	-23 929	-222 596 204
15	Sum driftsutgifter	*233 258 036	*206 648 336	*197 995 532	26 610	*227 071 848
22	Finansinntekter	-8 562 762	-5 360 000	-5 360 000	-3 203	-5 677 508
22	Finansutgifter	15 362 529	14 924 289	14 924 289	438	13 752 295
31	Netto avsetninger	-7 845 231	-7 929 188	-3 569 000	84	-12 550 431
	Mindre-/merforbruk	0	0	0	0	0

*eksl. avskrivninger

Driftsinntekter 2024

Kommunens driftsinntekter pr. innbygger – 2024:

162 386 kroner

Kommunens brutto driftsinntekter i 2024 ble 24 mill. kr. høyere enn regulert budsjett.

De største avvikene forklares slik:

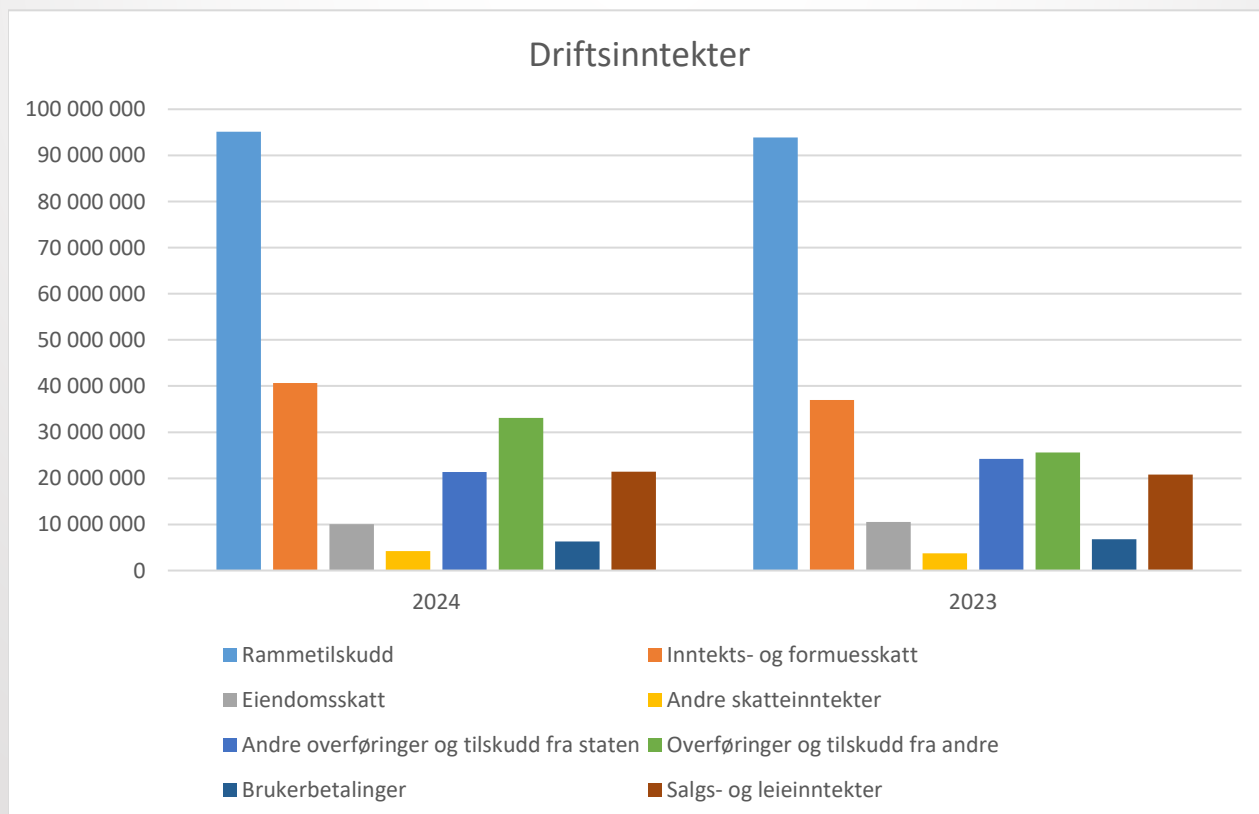
Overføringer fra staten: Bosetting av flyktninger i 2024 var ikke med i budsjettet men bare tilskuddet på de vi allerede har bosatt. Det ble bosatt 12 flyktninger fra Ukraina i 2024 og dette ga et positivt avvik mellom regnskap og regulert budsjett i Flyktningetjenesten på 2,8 mill. kr. Resten av avviket på denne posten er tilskudd på prosjekter og utgjør et positivt avvik på 1 mill. kr.

Sykepengerefusjon: Med økt sykefravær og svangerskapspermisjoner ble refusjon 4,6 mill. kr. høyere enn budsjettet.

Refusjon for ressurskrevende brukere for 2023 ble 2,4 mill. kr. mer enn budsjettet slik at 1,2 mill. kr. kom som en ekstra inntekt i 2024.

Momskompensasjon kommer både på inntektssiden og utgiftssiden og utgjør 8 mill. kr. og er ikke budsjettet.

Overføringer fra fylkeskommune viser et positivt avvik på 2 mill.kr og dette skyldes tilskudd vedrørende omstillingsprosjektet og tilskudd til «ung inkludering – alle med».

Tabell viser ulike typer driftsinntekter for år 2024 og år 2023.

Driftsutgifter 2024

Kommunens driftsutgifter pr. innbygger – 2024:

173 950 kroner

Kommunens brutto driftsutgifter (ekskl. avskrivning) i 2024 ble 26,6 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

De største avvikene forklares slik:

Lønnsutgifter: Lønnsutgifter viser et forbruk som er 6 mill. kr høyere enn det regulerte budsjettet. Korrigerer vi for merinntekt på refusjon sykelønn (4,6 mill kr) blir det et merforbruk på 1,4 mill. kr. Hovedgrunnen til dette er behov for økt bemanning i barnehagen i forhold til budsjettet på grunn av at antall barn økte en del. Prosjektstillinger i forbindelse med Laksvollen finansieres av omstillings- og investeringsmidler og blir budsjettet med kr. 0,- og dermed vil lønn framkomme på disse og finansieringen på inntektssiden. Slike lønnsutgifter med sosiale utgifter utgjør kr. 717.000,-.

Kjøp av varer og tjenester: Sum utgifter er på 65,9 mill. kr. mens regulert budsjett er på 54,5 mill. kr. Det største avviket har vi på konsulenttjenester som er på 2,8 mill. kr. i merforbruk. Innføring av Elements utgjør den største delen av dette avvik. I tillegg betalte vi ut skjønnsmidlene til aktørene som jobber med de to prosjektene på 1,1 mill. kr. og disse midlene sto på driftsfond og ble finansiert slik. Vi har også to runder med et opplegg med Friskgården «langtidsfrisk» og dette hadde en kostnad på kr. 557.000,- og det meste av dette ble dekket av midler fra NAV ekspertbistand.

Økt fokus på digitalisering fører til økte lisenser og kjøp av datamoduler og dette utgjør 2,8 mill. kr. i avvik mellom regnskap og regulert budsjett.

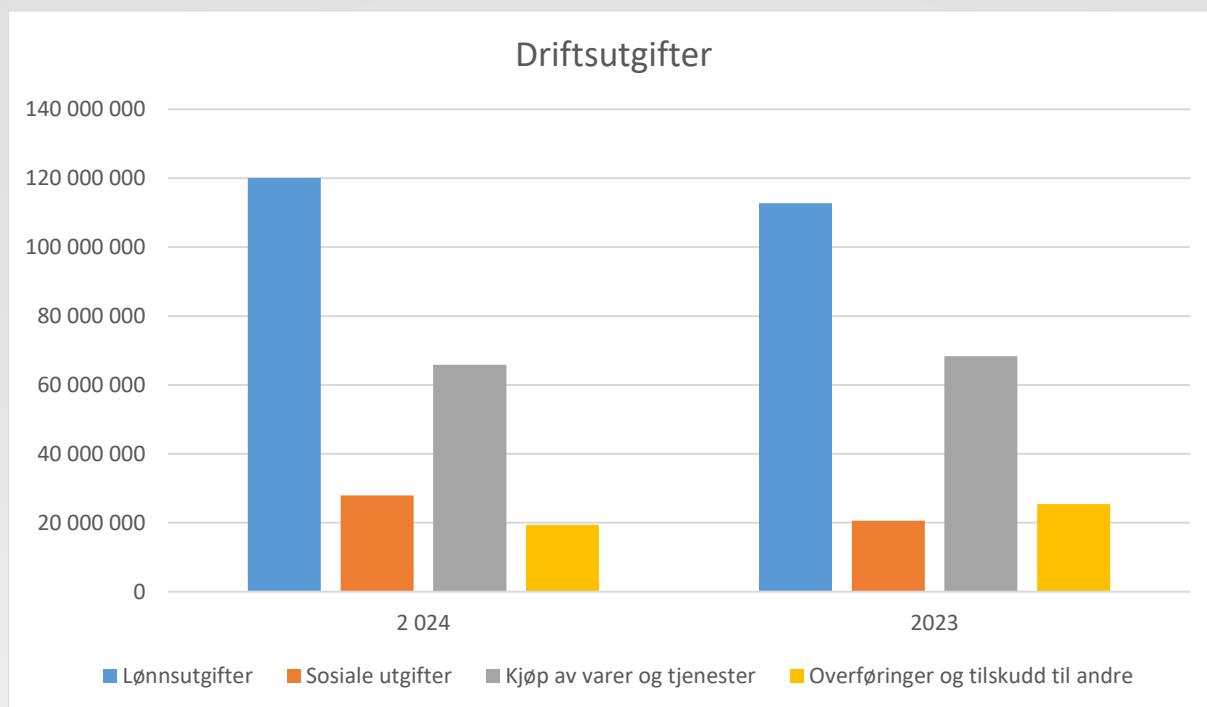
Grane kommune har fast pris på strømmen og for år 2024 ble det et merforbruk på kr. 500.000,-. Det skal jobbes aktivt med å få strømforbruket ned over hele organisasjonen.

Kjøp fra andre kommuner: Vertskommunesamarbeid barnevern var budsjettet med 3 mill. kr. og årsbeløpet ble 3,7 mill. kr.

Ytelser til sosialhjelp har økt betraktelig og det ble gjort en budsjettregulering med økt bevilgning og finansiert med flyktningetilskudd. Det holdt ikke helt og merforbruket ble kr. 558.000,-.

Kjøp av helsetjenester: Økt sykefravær og nedgang i bemanning under enhet omsorg ble det nødvendig å leie inn sykepleiere fra vikarbyrå mer enn budsjettet og merforbruket ble 1,3 mill. kr.

Momskompensasjon kommer både på inntektssiden og utgiftssiden og utgjør 8 mill. kr. og er ikke budsjettet.

Tabell viser ulike typer driftsutgifter for år 2024 og år 2023.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av mindreforbruk de siste årene:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mindreforbruk (overskudd)	2 698 615	3 086 803	8 364 892	5 490 466	722 791	1 509 137

Ikht. ny kommunelov, gjeldende fra 01.01.2021, er mindreforbruk 2024 kr. 1.509.137,- avsatt disposisjonsfond direkte.

Budsjettgjennomføringen

Budsjettgjennomføringen omhandler i hvilken grad de politiske vedtatte budsjettrammer (netto) er overholdt. Det skal utarbeides tertialvise økonomirapporter fra hvert ansvarsområde hvor avvik kommenteres og tiltak settes inn bl.a i form av budsjettreguleringer. Tertialrapportene pr. 30.04. og 31.08. behandles av formannskapet og kommunestyret. Tabellen under viser en sammenstilling av sum utgifter og inntekter, og avviket mellom (regulert) budsjett og regnskap for virksomhetsområdene (jfr. bevilgningsoversikt drift)

Oversikt over resultatene 2024 områdevis:

Virksomhetsområde		Regnskap 2024	Budsjett 2024 Regulert	Budsjett 2024 Vedtatt KS des. 2023	Avvik i hele tusen	%	Regnskap 2023
0	Politiske styringsorgan	8 944 706	8 763 753	8 763 753	181	2	8 791 375
1	Sentraladministrasjon	19 044 396	16 339 698	16 128 334	2 705	16	17 047 311
2	Oppvekst - Kultur	42 040 746	44 017 617	42 564 457	-1 977	-5	34 634 740
4	Teknisk - Næring	38 154 332	37 844 818	36 674 849	310	1	37 450 018
5	Helse - Omsorg	47 968 158	47 809 954	46 482 357	158	0	52 240 843
6	NAV	2 070 901	1 488 000	1 488 000	582	39	2 386 583
8	Finans	-157 601 917	-156 263 840	-152 101 750	-1 338	-1	-152 129 786
9	Pensjon	-621 323	0	0	-621	0	-421 084

I årsmeldingen vil kommunalsjefene kommentere mer detaljert rundt sine ulike virksomhetsområder.

Her vil vesentlige avvik kommenteres pr. virksomhetsområde:

1. Sentraladministrasjon

Ansvar 1300 Informasjonsteknologi: Merforbruk på 2 mill. kr. og dette skyldes i hovedsakelig implementering av nytt saksbehandlingssystem; Elements. I tillegg har vi utvidet Framsikt som er et helhetlig økonomistyringsverktøy med flere moduler; virksomhetsplan, politikermodule og rapportering. Økt fokus på digitalisering av prosesser og rutiner medfører økte lisenser og behov for datakonsulent og er med på å øke merforbruket.

Ansvar 1000 Kommunedirektørens kontor har et merforbruk på kr. 923.000,-. Resten av egenandelen i forbindelse med omstillingsprosjektet på kr. 485.000,- er avsatt til bundne driftsfond fra ansvar 1000. Resten av avviket framkommer i lønnsutgifter og skyldes overlapping av gammel og ny kommunedirektør høsten 2024.

2. Oppvekst - Kultur

Netto mindreforbruk i Oppvekst og Kultur er på 2,0 mill. kr. Flere ansvar under OK går med merforbruk og noen med mindreforbruk som utgjør netto mindreforbruk.

Ansvar 6400 Flyktningetjenesten har et mindreforbruk på 2,4 mill. kr. Dette skyldes bosetting av flyktninger i 2024 som det ikke i budsjettet var tatt høyde for.

Ansvar 2800 Familieenheten har et mindreforbruk på kr. 754.000,- og dette skyldes lavere lønnsutgifter og økte refusjoner enn budsjettet.

Ansvar 2700 Barnevern hadde et budsjett på 3 mill. kr. og sum utgifter på 3,7 mill. kr. Et merforbruk på kr. 700.000,-.

Ansvar 2300 Grane kommunale barnehage fikk et merforbruk på kr. 501.000,- på grunn av økte lønnsutgifter. Det ble tidlig på året nødvendig å øke bemanningen grunnet økt antall barnehagebarn.

6. NAV

Økte utbetalinger til sosialhjelp er grunnen til merforbruk på kr. 582.000,-. Det ble høsten 2024 foretatt en budsjettregulering med 2 mill. kr. men det ble ikke nok i forhold til faktiske utgifter.

8. Finans

Netto mindreforbruk er på 1,3 mill. kr. og skyldes i hovedsak mer utbetalt utbytte fra Helgeland Kraft AS enn budsjettet. Vi fikk i utbytte 3 mill. kr. og budsjettet var på 1,5 mill. kr.

9. Pensjon

Premieavviket (differansen mellom pensjonskostnaden og innbetalt pensjon) ble litt lavere enn budsjettet og ga derfor et mindreforbruk på kr. 621.000,-.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Avvik i investeringsregnskapet: Sum brutto investeringsutgifter. Inntektene knyttet til investeringer er ikke tatt med. Det er kun vesentlige avvik som kommenteres. Jfr. bevilgningsoversikt investering.

Investering		Regnskap	Budsjett reg.	
Prosjekt:		2024	2024	Avvik
9420/4200	Aktivitetsrom skole	313 191	562 500	-249 309
9403/4402	Ombygging NAV-kontor	415 132	410 000	5 132
9403/4403	Tannklinikk ombygging	2 060 261	2 150 000	-89 739
9420/4420	Utvendig oppgradering GBU	1 719 799	2 500 000	-780 201
9420/4423	Barnehage utvendig oppgrad.	1 018 909	1 000 000	18 909
9420/4429	GBU skolegård	1 370 589	1 562 500	-191 911
9440/4440	Grane kirke	205 761	30 000	175 761
9504/4510	Finsåsbrua	294 056	280 000	14 056
9602/4602	Trofors vannverk PLS	620 068	500 000	120 068
9703/4723	Lift	514 563	500 000	14 563
9703/4724	Steamer	660 625	687 500	-26 875
9802/4802	Aktivitetspark Stormoen	571 481	812 500	-241 019
9806/4806	Laksvollen Næringsområde	1 303 725	1 500 000	-196 275
9808/4813	Beredskap - alarmsendere	198 740	203 000	-4 260
9808/4814	Beredskap – ATV og lettboat	54 554	55 000	-446
9808/4815	Stedsutvikling Fiplingdal	266 740	215 000	51 740
4500/4816	Brannbil	0	1 875 000	-1 875 000
	SUM INVESTERINGER	11 588 194	14 843 000	-3 254 806

Avviket (sum mindretgift) er på 3,2 mill. kr. Prosjekt 4816 Brannbil har et avvik på 1,875 mill. kr. og dette skyldes at signering av kontrakt ble gjort sent på året og første akonto faktura ikke kom på 2024. Så hele investeringsutgiften på brannbil vil komme i 2025. Prosjekt 4420 Utvendig oppgradering GBU fikk lavere investeringsutgifter enn budsjettet og mye skyldes bruk av egne ansatte i deler av prosjektet.

Finansielle måltall

Årsberetningen skal redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Rapportering tilbake på de finansielle måltallene blir derfor en sentral del av årsberetningen.

Måloppnåelse finans

	Måltall	R 2024	R 2023	R 2022	R 2021
Driftsinntekter		232 212	222 596	202 139	195 006
Netto driftsresultat		-7 845	-12 550	5 217	12 139
Netto dr.res i % av driftsinntekt	2,0	-3,4	-5,6	2,6	6,2
Disposisjonsfond		29 262	36 826	36 924	36 109
Disposisjonsfond i % av driftsinntekt	8,0	12,6*	16,5*	18,3*	18,5*
Netto lånegjeld		144 426	150 805	150 136	148 979
Gjeldsgrad	75,0	62,2	67,7	74,3	76,4

*Hvis pensjonsfond holdes utenfor kr. 6.397.871,- blir % vis av driftsinntektene 9,8 %.

Lånegjeld

Gjeldsbelastning og konsekvensene ved låneopptak har stor betydning for driften og er svært viktig for den økonomiske styringen i nesten alle norske kommuner. Det bør derfor knyttes noen indikatorer til finansieringsstruktur og rente- og avdragsbelastning. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter sier oss hvor mye av kommunens langsiktige gjeld som skal betjenes av kommunens ordinære driftsinntekter. Det finnes flere indikatorer og nøkkeltall. Et viktig poeng med nøkkeltall knyttet til finansiering er at kommunen ønsker å begrense hvor stor andel av inntektene som går til å betjene gjeld.

Kommunens langsiktige gjeld har gått ned fra 149 mill. kr. i 2021 til 144 mill. kr. i 2024 (ekskl. videreutlån). Nedgangen skyldes økte låneopptak i 2020 grunnet bygging av Helsetunet og at vi de siste årene har holdt investeringene nede på et lavt nivå. Nedgangen i lånegjeld fra 2023 til 2024 er på 6,4 mill. kr. og skyldes lavere låneopptak i 2024 enn summen av innbetalt avdrag i fjor. Innbetalt avdrag 2024 er på 8,4 mill. kr. og 2 mill. kr. ble tatt i lån og derfor nedgang på 6,4 mill. kr. i netto lånegjeld.

Ubrukte lånemidler ble brukt i 2024 for å finansiere store deler av investeringsprosjektene og utgjorde 6,2 mill. kr.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ses gjennomgående på som det viktigste måltallet for kommunal økonomi. Netto driftsresultat som resultatmål viser hvor mye av driftsinntektene som er disponible til avsetninger eller finansiering av investeringer. Tallet må ses på over flere år. Pr. i dag er resultatgrad det eneste nøkkeltallet hvor det er gitt sentrale føringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har gitt anbefalinger at tallet bør være 1,75 %. Grane kommunes resultatgrad i 2024 er -3,4 og er langt unna anbefalingene. Det blir viktig framover å bedre resultatgraden så nært som mulig 1,75 % og helst opp på vedtatt måltall på 2 %. Det jobbes over hele organisasjonen med å se på mulige innsparingstiltak og det blir en nødvendig prosess framover mot å legge et budsjett for 2026. Resultatgraden må bedres for at vi skal kunne foreta gode og nødvendige investeringer i framtiden.

Disposisjonsfond

Kommunen bør ha tilstrekkelig buffer til å håndtere midlertidige og uventede fall i inntekter eller økte utgifter. Nivået på kommunens tjenestetilbud skal kunne videreføres uten å bli påvirket av slike midlertidige svingninger. Nivået på kommunens buffer må avspeile kommunens eksponering for risiko. Vedtatte finansielle måltall i Grane kommune er at vi skal ha et disposisjonsfond som er på minst 8 % av driftsinntektene. Dette målet har i mange år vært innenfor men det er klart en nedgang i de siste årene. Fondet utgjør pr. 31.12.24: 29,2 mill. kr. Måltallet ble 12,6 %.

Likviditet og arbeidskapital

Arbeidskapitalen og langsiktig gjeld angir henholdsvis kommunenes likvide stilling og gjeldsbelastning. Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer og fordringer på stat, andre kommuner og private, men fratrukket kassakredittlån, sertifikatlån og leverandørgjeld.

Kommunen må ha en likviditetsbeholdning av en viss størrelse siden inn- og utbetalinger ikke kommer til samme tid. Ved å korrigere arbeidskapitalen for forhold som bundne fond og ubrukte lånemidler får vi arbeidskapitalens driftsdel. Arbeidskapitalens driftsdel viser kommunens grunnlikviditet - den delen av omløpsmidlene som ikke er gjeld eller på annen måte knyttet til bestemte formål.

Sammen med langsiktig lånegjeld uttrykker arbeidskapitalen kommunenes finansielle handlefrihet. Utviklingen i arbeidskapital er skapt av frigjorte midler med fradrag for det som er brukt til investeringer. Utviklingen i langsiktig gjeld bestemmes av forholdet mellom nye låneopptak og avdrag på tidligere opptatte lån og viser kommunens gjeldsbelastning.

Sum omløpsmidler (OM)

- Fond (eksl. disposisjonsfond)
- Ubrukte midler eksterne lån (U. Lån)
- Kortsiktig gjeld (KG) :
- = Arbeidskapitalens driftsdel (AK drift)

Tabellen nedenfor viser utviklingen av arbeidskapitalens driftsdel og i prosent av totale driftsinntekter.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Endr OM	26 284 780	-35 051 152	3 369 495	8 798 707	4 462 950	-7 126 305
Endr KG	-17 242 614	6 533 897	4 661 323	2 717 936	-14 015 711	-231 980
Endr. AK	9 042 166	-28 517 254	8 030 818	11 516 643	-9 552 761	-7 358 285
% AK drift	4,99	-15,41	4,12	5,97	-4,29	-3,17

Arbeidskapital i % av driftsinntekter er økt 1,12 % fra 2023 til 2024.

Det er positivt at endringen viser en økning men viser samtidig at kommunens utgifter er høyere enn inntektene. Målet må være ha få en positiv arbeidskapital som er en indikator på kommunens likviditetsutvikling framover i tid.

Fondsavsetninger

Tabellen nedenfor viser utviklingen i de ulike typene fond kommunen har avsatt:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bundne kapitalfond	253 164	3 564 974	514 310	2 049 943	2 876 875	2 481 192
Ubundne kapitalfond	554 600	483 353	487 045	540 737	548 487	1 636 951
Bundne driftsfond	53 327 192	39 033 666	34 144 338	36 996 195	24 237 174	23 925 609
Disposisjonsfond	12 917 579	24 671 852	36 109 492	36 924 390	36 826 038	29 262 372
Totalt	67 052 535	67 753 845	71 255 185	76 511 265	64 488 574	57 306 124

Samfunn og økonomiske utfordringer

Kommunens økonomi bestemmes i hovedsak av statlige overføringer knyttet til folketall og befolkningssammensetning. Dette har gitt oss store utfordringer de senere år knyttet til å tilpasse utgiftssiden i forhold til inntektene.

Grane kommune har et stadig press på økonomien som må vies stor oppmerksomhet. Investeringer i forbindelse med bygging av ny E6 og etablering av næringsområdet Laksvollen, brannstasjon, brannbil og påkostninger skole, barnehage, vann og avløp m.m vil de neste årene by på store utfordringer. Vi må tilpasse driften i forhold til nødvendige låneopptak og påfølgende renter og avdrag. I tillegg er det større krav og forventninger til kommunale tjenester. Grane kommune fikk ikke satt av midler etter regnskapet år 2024 slik at de økonomiske reserver øker og blir stabile. Økonomiske reserver er viktig for å kunne håndtere svingninger i behov og endringer som vil skje bl.a ved demografiutviklingen, kostnader, inntekter og lignende. Når kapitalkostnadene på lån løper for fullt er det viktig at kommunen har tilpasset driftsutgifter på et nivå som vil føre til at vi beholder et netto driftsresultat som er over det som er anbefalt og i henhold til vedtatte finansielle måltall på 2 %.

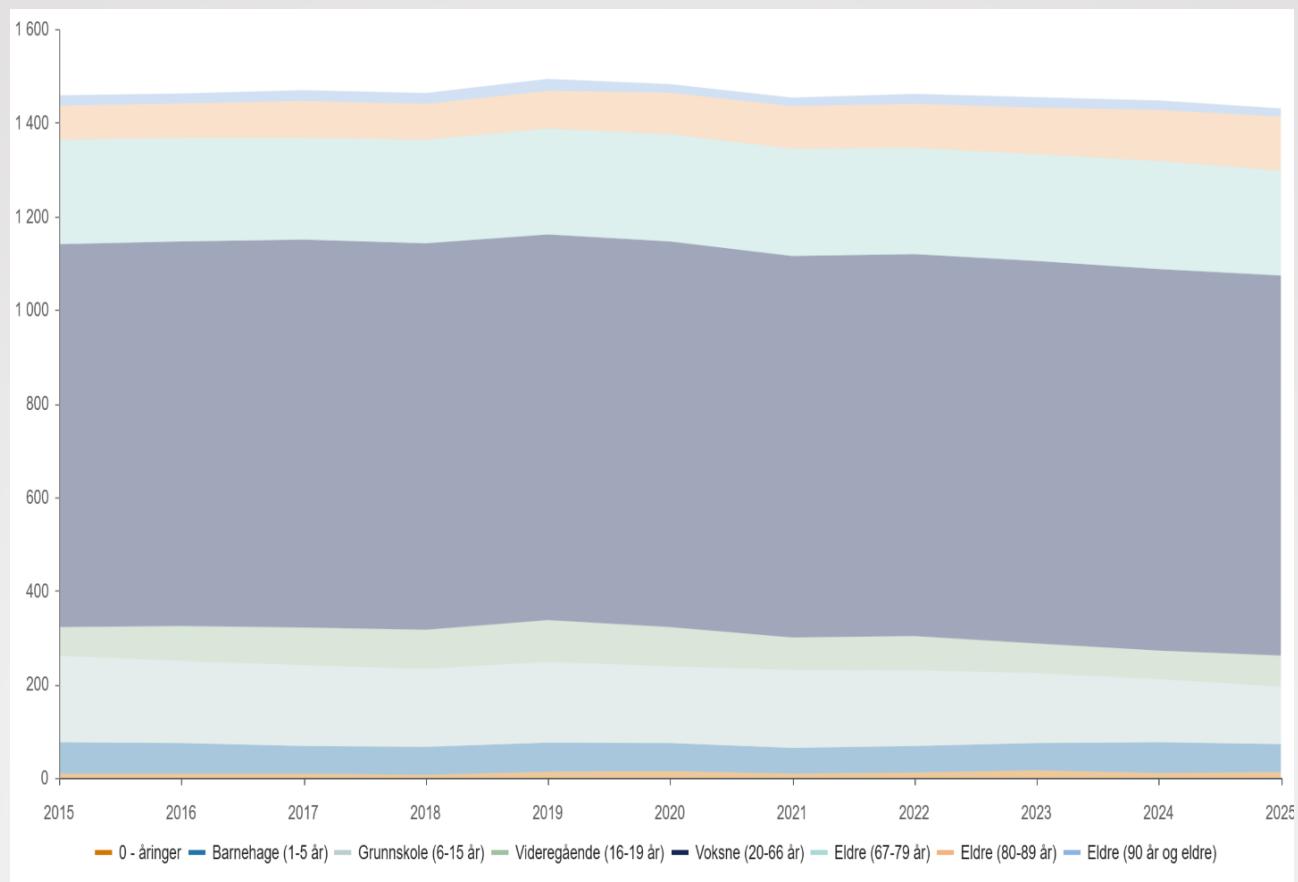
Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen er av stor betydning for en kommunes økonomi. Med utgangspunkt i innbyggerne, og deres behov, skal infrastrukturen utvikles og tjenestetilbudet dimensjoneres, samtidig som kommunens faktiske inntekter er knyttet til innbyggerne gjennom inntektssystemets kriterier og skatteevnen til de samme innbyggerne. Tabellen fra SSB viser at folketallet har gått ned fra 2023 til 2024 med 17 innbyggere. Vi har en negativ folkevekst til tross for at vi i fjor bosatte 13 ukrainske flyktninger.

Grane	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggere	1493	1482	1453	1461	1454	1447	1430

Sammensetningen av innbyggerne påvirker rammetilskuddet. Hvis antall barn i aldersgruppen 6-15 år (grunnskolealder) endres, vil dette påvirke kommunens inntekter gjennom inntektssystemet i betydelig grad. Det samme vil gjelde hvis antall eldre endres fordi disse to gruppene er sterkt vektlagt gjennom utgiftsfordelingen i inntektssystemet. Utviklingen er økt antall i gruppen eldre i forhold til barn og dette vil ha stor betydning for utviklingen av tjenestetilbudet i vår kommune.

Oversikt over sammensetningen av innbyggerne i Grane kommune pr. 31.12.24:

Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen

Her skal det gis opplysninger om utviklingen i tjenester og hvordan utviklingen har vært i forhold til måltall i årsbudsjettet. Etter kommuneloven skal årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger og de målene og premisser som budsjettet bygger på. Budsjettpremisser skal være politikernes premisser for hva administrasjonen skal oppnå for de rammene/bevilgningene de har fått på et område. De skal være så tydelige og objektive at det er mulig å måle i hvor stor grad budsjettpremissene er oppfylt og kommunedirektøren skal i årsberetningen gi dekkende opplysninger om eventuelle avvik.

Budsjettpremisser for år 2024 ble vedtatt i kommunestyret den 13.12.23. Grane kommune bygger økonomiplan 2024-2027 og årsbudsjett 2024 på følgende budsjettpremisser:

- Rekruttere og beholde ansatte:
 - Grane kommune har i 2024 kontinuerlig jobbet for å rekruttere og beholde ansatte. Blant annet er lønnspolitisk plan endret for å bedre ivareta kommunens behov.
- Når det skal lyses ut ledige stillinger skal dette i hovedsak være heltidsstillinger:
 - Grane kommune har i 2024 utarbeidet en egen prosedyre før stillinger kan lyses ut. I prosedyren inngår bl.a. en vurdering ifht stillingsstørrelse.
- Obligatorisk foreldrekurs for de som har barn i barnehagen:
 - Grane kommune har i 2024 tilbudt foreldrekurs til de som har barn i barnehagen.
- Obligatorisk kurs for de over 60 med fokus på tilrettelegging og tilpasning av bolig:
 - Dette er ikke utført. I Kommunal Planstrategi er det lagt inn en egen plan knyttet til demografisk utvikling. I denne planen vil bl.a. tilrettelegging av bolig bli tema.
- Fortsette prosjektet "inn i jobb":
 - Prosjekt «Inn i jobb» er gjennomført i hele 2024.
- Lærertetthet i henhold pedagognorm:
 - Grane kommune jobber kontinuerlig med å rekruttere lærere. I perioder er det utfordrende å oppnå rett lærertetthet ifht pedagognorm.
- Fokus på restarbeidsevne blant eldre ansatte – seniorpolitikk:
 - Seniorpolitikk er spesielt omtalt i lønnspolitisk plan som ble revidert i 2024.

Kapittel 2

Årsmelding 2024

Føringer og rammer for drift og utvikling – lokale utviklingstrekk

Befolkning

Folketallet i Grane kommune
4. kvartal 2024

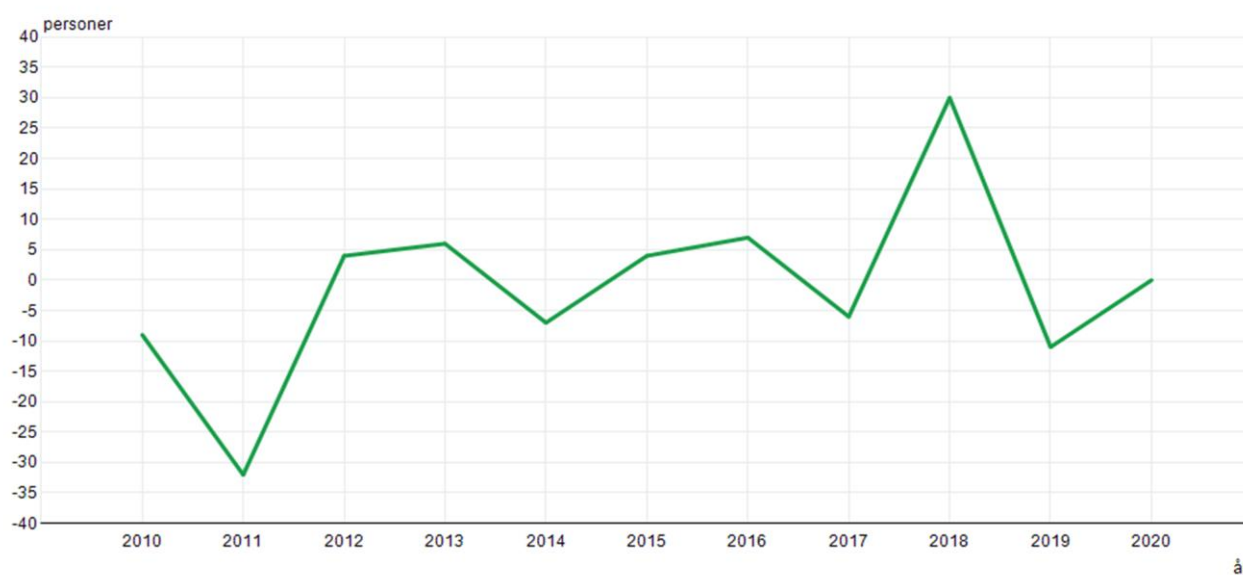
1 430 innbyggere

Folketallet i Grane kommune
4. kvartal 2023

1 447 innbyggere

06913: Befolkning og endringer, etter år. Grane, Folketilvekst.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Forventet utvikling

Befolkning i Grane kommune - 2030

1 444 innbyggere

Befolkning i Grane kommune - 2050

1 416 innbyggere

Aldersfordeling

Befolkning, etter region, kjønn, alder, statistikkvariabel og år

	Kvinner	Menn
0-4 år	30	31
5-9 år	24	28
10-14 år	25	45
15-19 år	39	39
20-24 år	35	44
25-29 år	34	42
30-34 år	43	36
35-39 år	35	45
40-44 år	33	33
45-49 år	33	42
50-54 år	52	36
55-59 år	54	66
60-64 år	51	60
65-69 år	46	51
70-74 år	40	43
75-79 år	35	47
80-84 år	38	28
85-89 år	22	28
90-94 år	5	8
95-99 år	3	0
100 år eller eldre	1	0

Arbeid og utdanning

Inntekt etter skatt for husholdningene

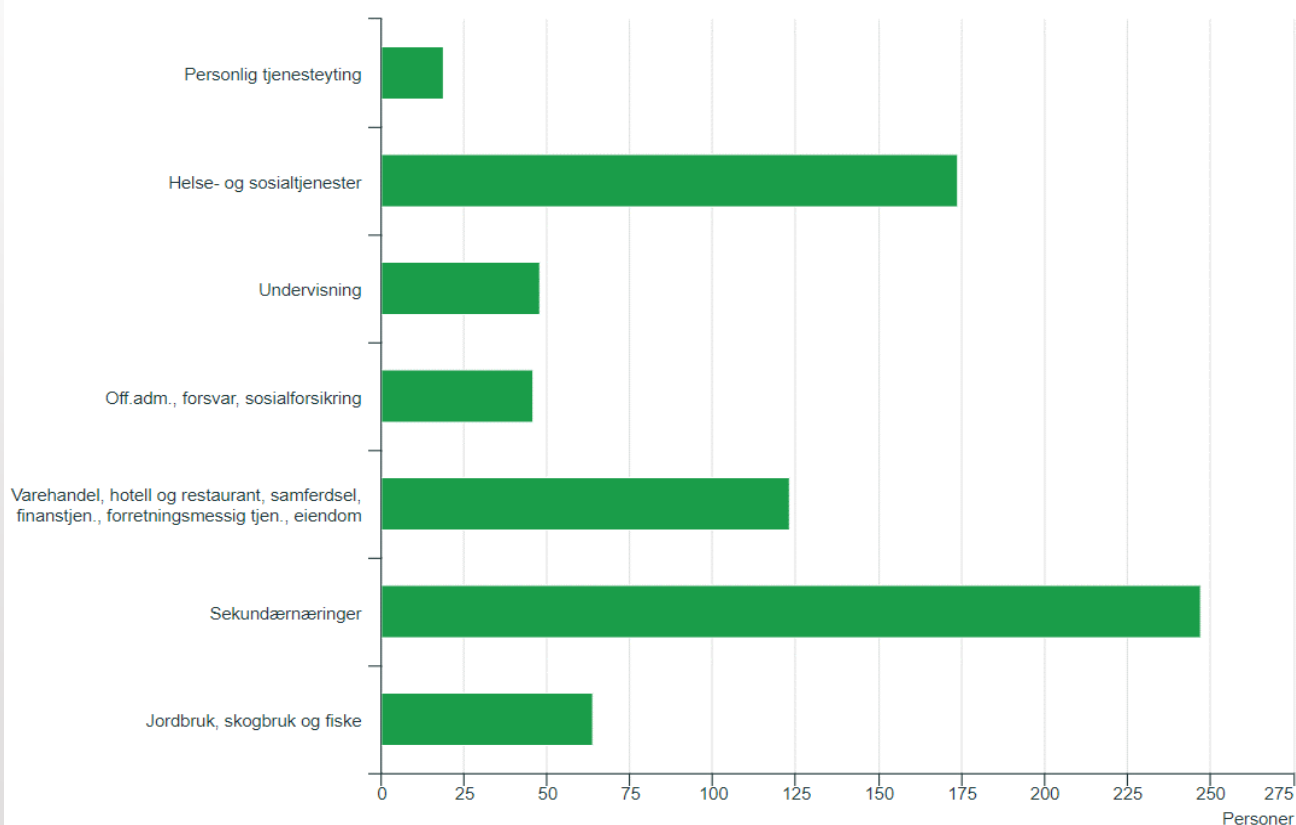
Personer 16 år og over, etter region, nivå, kjønn, statistikkvariabel og år

	Grane
Grunnskolenivå	404
Videregående skolenivå	554
Universitets- og høgskolenivå, kort	199
Universitets- og høgskolenivå, lang	55
Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	6

Hva innbyggerne arbeider med?

Sysselsatte per 4. kvartal, etter region, næring (SN2007), statistikkvariabel og år

Grane

Innbyggere som pendler
til jobb i annen kommune
2024

244 personer

Innbyggere som pendler
inn til jobb i kommunen
2024

66 personer

Interkommunalt samarbeid

Grane kommune er med i mange interkommunale samarbeid, noen sammen med kun en annen kommune, andre sammen med mange kommuner. Hovedsakelig drives det interkommunale samarbeidet gjennom vertskommunemodellen.

Bakgrunnen for det interkommunale samarbeidet er:

- behov for særkompetanse/sårbarhet
- uforholdsmessig dyrt å drive tjenestene i egen regi
- vanskelig å rekruttere kompetanse i små stillingsandeler

Viktige fagområder	Deltakerkommuner
Studiesenteret RKK Vefsn – Regionalt kontor og kompetanseutvikling	Grane, Vefsn, Hattfjelldal, Hemnes
PPT – Pedagogisk psykologisk tjeneste	Grane, Hattfjelldal, Vefsn
Barnevern	Vertskommunesamarbeid Grane og Vefsn (Indre Helgeland barneverntjeneste)
NAV	Vertskommunesamarbeid Grane, Hattfjelldal, Vefsn
Innkjøpssamarbeid	Grane, Vefsn, Hattfjelldal
Karriere veiledning	HAG Vekst AS. Grane og Hattfjelldal
Helgeland Museum	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega og Vevelstad
Veterinær	Grane og Hattfjelldal (vertskommune)
Legevakt	Grane og Hattfjelldal
Legevaktsformidling (Utføres av Helgelandssykehuset)	Alstahaug, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Nesna, Sømna, Vefsn, Vega og Vevelstad
Krisesenter	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Vefsn, Grane, Hattfjelldal og Hemnes
Helgeland interpolitiske råd	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Træna, Vefsn, Grane, Brønnøy, Sømna, Vega, Bindal og Vevelstad
Visit Helgeland	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega og Vevelstad
GIS - Geografisk informasjonssystemer	Vefsn, Hattfjelldal og Grane
HIUA - Helgeland interkommunalt utvalg for akutt forurensing	Helgelandskommuner
Brannvern	Kjøper Brannsjef av Vefsn kommune
HEVA - Helgeland vann og avløp	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega og Vevelstad
SHMIL - Søndre Helgeland miljøverk	Alstahaug, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord og Sømna Vefsn, Vega og Vevelstad
KONSEK	Grane +
SEKON - Sekretariatsfunksjon for kontrollutvalg	Grane, Hattfjelldal, Rana, Hemnes, Vefsn, Nesna, Hemnes og Lurøy

Viktige fagområder	Deltakerkommuner
Digitale Helgeland	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Sømna, Vefsn, Vefsn og Vevelstad
Fakturaskanning	Hattfjelldal
Varig tilrettelagt arbeid HAG VEKST AS	
Vefsn laks	Grane, Hattfjelldal, Vefsn
Fosterhjem på Helgeland	Grane, Hattfjelldal, Vefsn, Rana, Lurøy, Nesna
Helgeland Landbruksrådgivning	
Arkiv i Nordland	Nordlandskommuner og Nordland fylkeskommune

I tillegg til nevnte samarbeid om tjenesteproduksjon deltar Grane kommune i andre samarbeid og organisasjoner, som:

- Helgeland Friluftsråd: Rådet skal være medhjelpere ifm. spillemiddelsøknader, planlegging (folkehelseplan) mv.
- Vefsna regionalpark: Parken skal styrke og ivareta Vefsnaregionens kultur- og naturbaserte næringsliv. Et samarbeid mellom kommunene Grane, Hattfjelldal og Vefsn.
- MidtSkandia-samarbeid: Formålet er å utvikle MidtSkandia-regionen som en funksjonell, konkurransekraftig og integrert grenseregion. Rana Utviklingsselskap er norsk sekretær for organisasjonen.
- Sagavägenföreningen: Sagavegen er en veiforbindelse mellom Norge og Sverige hvor til sammen 9 kommuner er medlemmer gjennom Sagavegföreningen.

Vi har også mange samarbeid på tvers der det er søkt skjønnsmidler:

- Beredskapskoordinator
- B1 til B2 (språkopplæring)
- Profesjonell skole og barnehageeier
- Helgelandslegen
- Utredning - regionalt innkjøpssamarbeid for Helgeland (deltakere er 18 kommuner på Helgeland, Grane kommune har prosjektledelsen).
- Utredning - Interkommunalt plansamarbeid (deltakere er 17 kommuner på Helgeland, Grane kommune er søkerkommune).
- Utredning - Interkommunalt samarbeid om regnskap og lønn (deltakere er 14 kommuner på Helgeland, Brønnøy kommune er søkerkommune).

Politiske styringsorganer - Folkevalgte

Oversikt over driftsutgifter- og inntekter, avvik fra budsjettall Politiske styringsorganer består i tillegg til politisk ledelse (ordfører) av samtlige nemnder og råd, samt et ansvarsområde for tilskudd.

REGNSKAP - Politiske styringsorganer		Regnskap	Budsjett	Avvik i %
Art		2024	2024	
10	Lønn	1 449 733	1 451 305	
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. egenprod.	1 254 811	1 020 829	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteprod.	1 522 952	1 876 319	
14	Overføringsutgifter	5 030 235	4 565 300	
15	Finansutgifter	1 885 170	450 000	
16	Salgsinntekter	-1 022 280	0	
17	Refusjoner	-174 372	0	
18	Overføringsinntekter	-200 000	0	
19	Finansieringsinntekter og finansieringstransaksjoner	-801 544	-590 000	
TOTALT		8 944 706	8 763 753	2

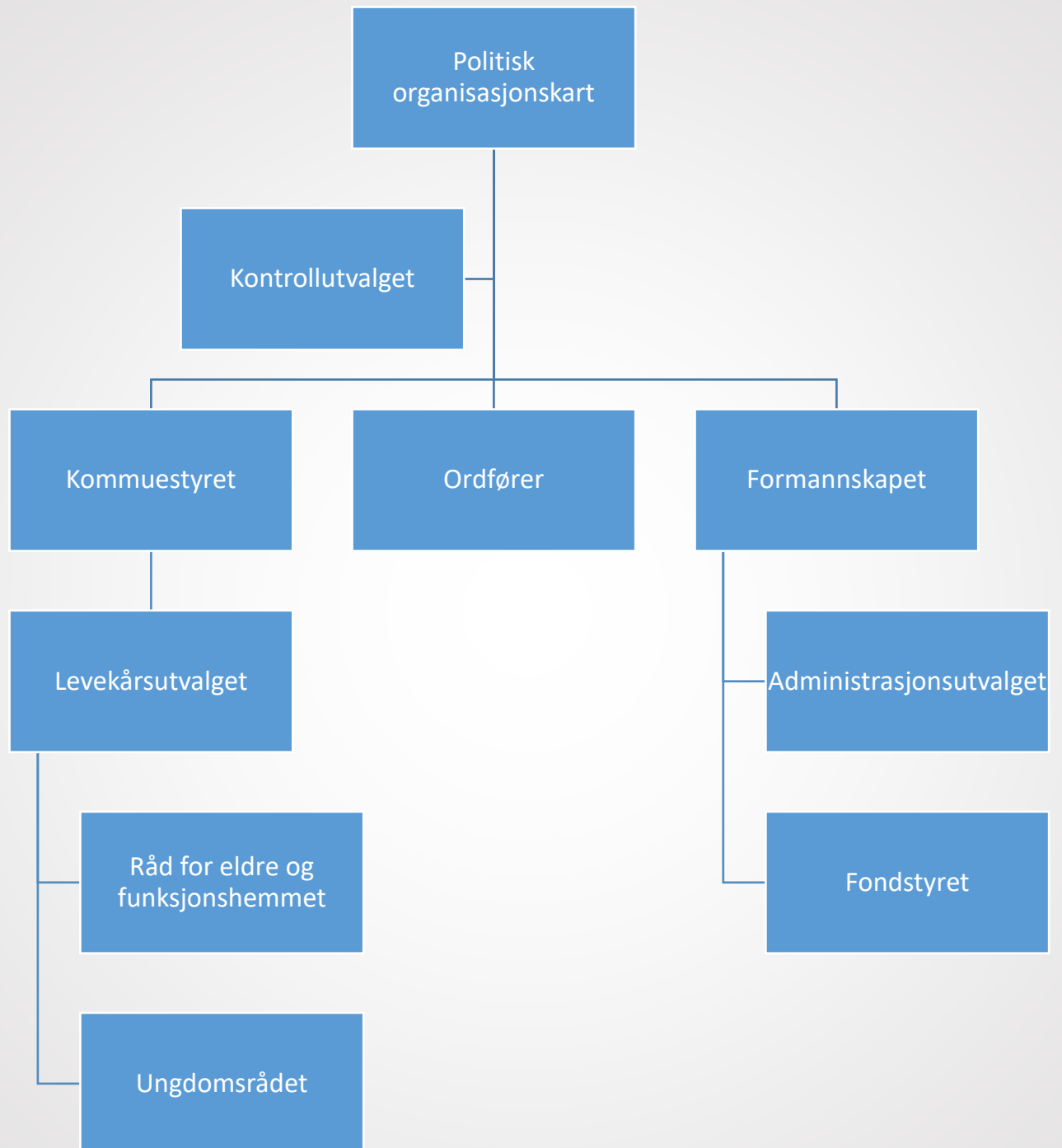
Politisk ledelse og politiske organer

Ordfører	Raymond Fagerli	SP
Varaordfører	Ellen Schjølberg	SP
Levekårsutvalget, leder	Heidi Bech Arntsberg	AP
Råd for eldre og funksjonshemmede, leder	Kirsti Daleng	SP

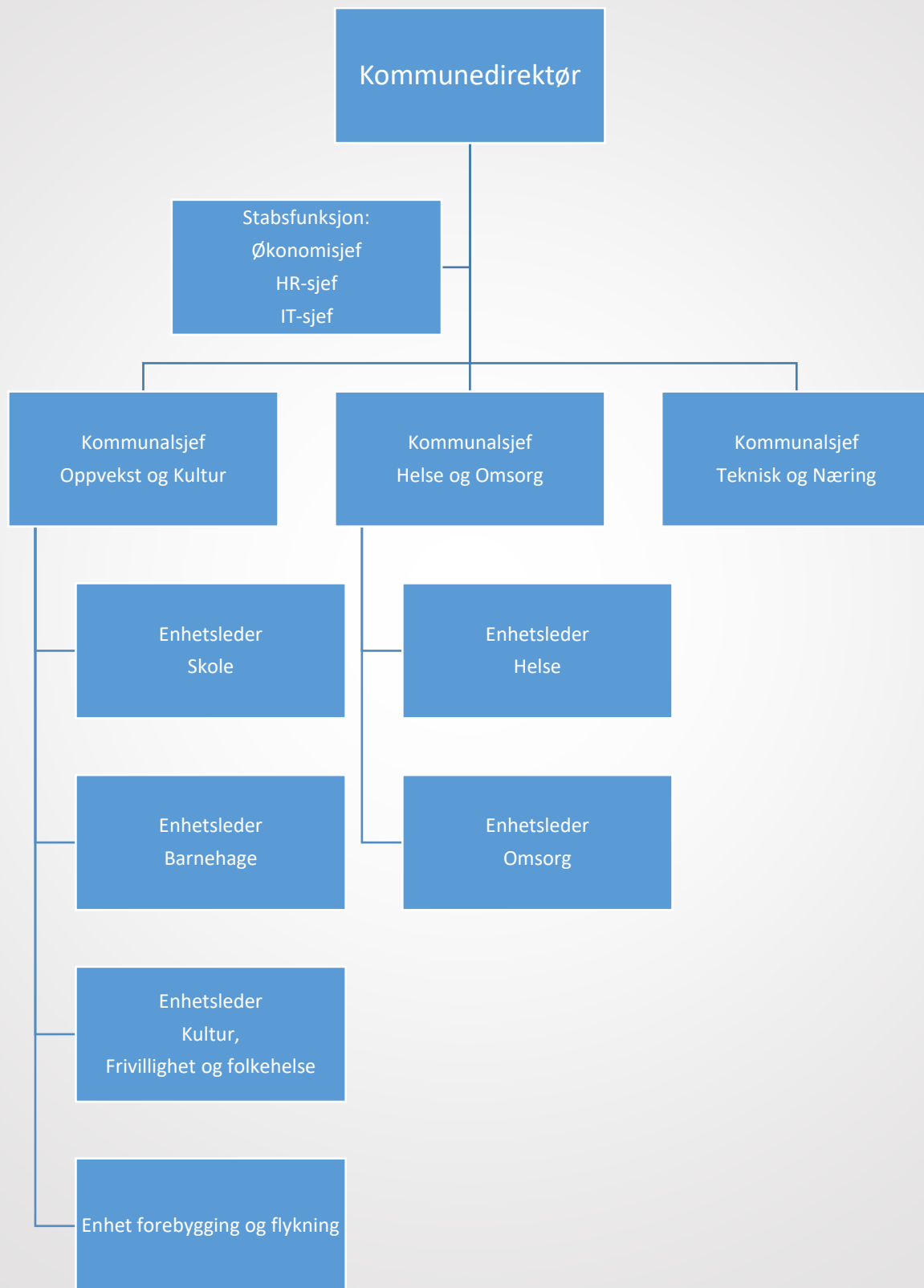
Politiske aktiviteter og vedtak

Politisk utvalg	Antall møter	Politiske saker	Referatsaker
Administrasjonsutvalget	3	2	101
Arbeidsmiljøutvalget	5	6	0
Formannskapet	11	76	55
Fondstyret	1	1	0
Kommunestyret	8	73	7
Levekårsutvalget	5	17	9
Råd for eldre og funksjonshemmede	6	9	8

Organisasjonsstruktur - Politisk

Organisasjonsstruktur - Administrasjon

Internkontroll, GDPR, etiske retningslinjer og varslinger

Kommuneloven § 25-1. Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen.

Kommunelovens § 25-1 krever at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Den skal være systematisk og tilpasses vår størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Grane kommune har flere overordnede reglement, rutiner og retningslinjer som er styrende for virksomheten. Av de viktigste kan nevnes:

- Arkivplan.
- Delegeringsreglement.
- Ansettelses- og arbeidsreglementet.
- Økonomi- og finansreglement.
- Lederavtaler.
- Etiske retningslinjer.
- Rutiner for varsling.
- Krisehåndtering og beredskap.
- Retningslinjer for sikkerhetsrevisjoner på informasjonssikkerhet- og personvernområdet.

(Ny) kommunedirektøren har i slutten av 2024 startet en systematisk gjennomgang av interkontrollen. Dette arbeidet vil pågå gjennom hele 2025.

Avvik og avvikshåndtering håndteres gjennom internkontrollsystemet Compilo. Det er lagt til rette for at alle ansatte skal bruke avvikssystemet. Sektorovergripende planer, reglement, prosedyrer/rutiner er samlet i et felles system (Compilo). Avvik fra rutiner og avvik med konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet skal registreres via dette systemet.

I slutten av 2024 startet en revisjon av strukturene i Compilo, med sikte på å få et mer brukervennlig avvikssystem. Superbrukere ble også påmeldt kurs med oppstart i 2025.

Kommuneloven § 13-1:

Kommunedirektøren skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.

Kommunedirektøren gjennomgår og godkjenner alle saker som fremmes for politiske utvalg. Behandlingen er sporbar gjennom saksbehandler-systemet Elements.

Det jobbes med en rapport på status og oppfølging av vedtak som legges frem i kommunestyret en gang i året.

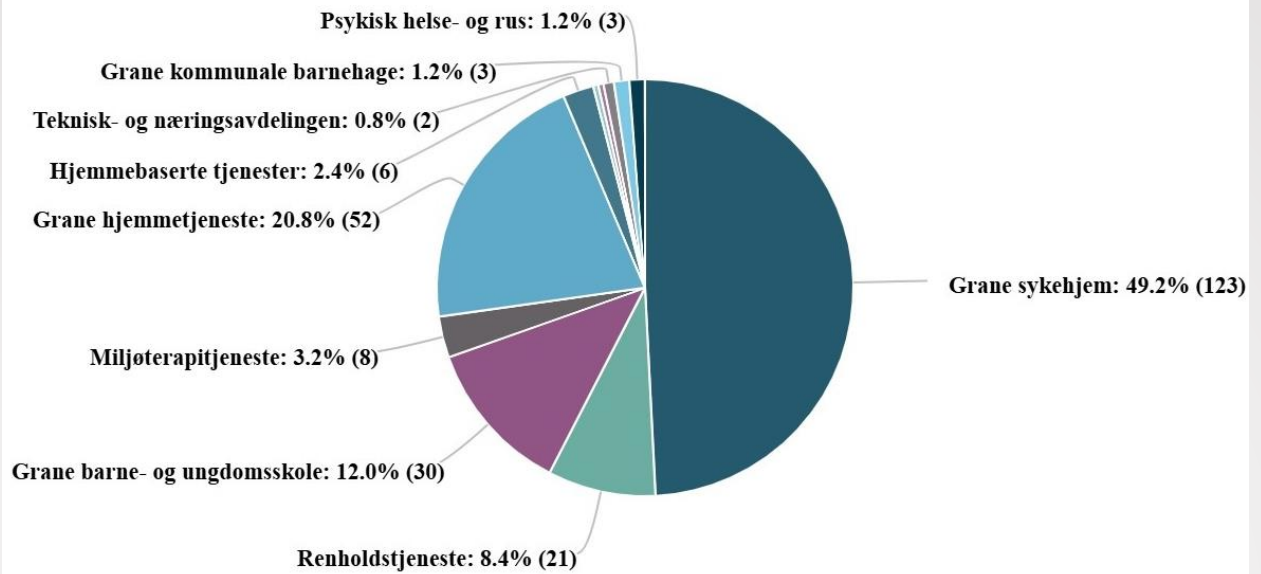
Tilsyn i 2024:

- Arbeidstilsynet

Antall avvik i % pr. avdeling i 2024:

Rapportert til

1. jan 2024 - 31. des 2024

HR-området, Human Resources / Human kapitalen 2024

Kunnskapsarbeid utgjør nå 50-80 % av bruttonasjonalprodukt i industrinasjonene.

Grane kommune er en organisasjon med kunnskapsintensive arbeidsoppgaver. I stor grad må den enkelte medarbeider ta ansvaret for sine arbeidsoppgaver med få ansatte.

Kommunedirektøren mener vi i stor grad evner å belønne gjennom lønssystemene, pensjonsordning, tilrettelegging for et godt samspill mellom hjem og arbeid; fleksitid, hjemmekontorordning, permisjonsreglement, barnehageplass og pendlertilskudd.

Gjennom medarbeidersamtaler og gjennom tillitt, mellom ansatte og leder, skal hver leder bidra til at våre medarbeidere behersker sine oppgaver, involveres i prosesser og har tilstrekkelig kunnskap, slik at det ikke skapes unødvendig stress og usikkerhet i organisasjonen.

Vi har dette året gjennomført felles IA dag hvor alle ledere, tillitsvalgte og verneombud kan delta, med felles mål om å jobbe med trepartssamarbeidet.

Grane kommune skal ha fokus på HMS arbeid i de enkelte avdelinger kontinuerlig. Jobbe med de tiltak hver avdeling ser som nødvendig for å utvikle organisasjonen og ha et godt arbeidsmiljø.

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelser dette året, men det skal gjennomføres i alle avdelinger innen mars 2025; 10 faktor undersøkelse.

Vi har Friskgården som vår bedriftshelsetjeneste og som jobber sammen med oss på forebyggende arbeid og for helsefremmende arbeidsplasser. De gjennomfører også helsekontroller på våre ansatte i tråd med de krav som foreligger.

Vår bedriftshelsetjeneste har gjennomført kurs i langtidsfrisk for de som har mye fravær og dette videreføres i henhold til vår rutine.

Ansatte som jobber med Inn i jobb-prosjekt, her sammen med Janne Vangen, NAV Vefsna.

Grane kommune har flere ansatte som gjennomfører videreutdanning og fagutdanning i hht. vårt behov for mer kompetanse og faglærte.

Vi har pr. i dag 8 lærlinger i kommunen som er god rekrutteringsmulighet for å få inn flere fagutdannede.

Vi satser på å få flere fagutdannede og flere med høyskoleutdanning i henhold til kommunens behov framover. Satser på rekruttering og er med i flere prosjekt sammen med flere kommuner på Helgeland, som blant annet mentorprosjekt.

Grane kommune vant Gullfjæren 2024

I forbindelse med arrangementet Gullhanen vant Grane kommune prisen Gullfjæren.

Gullfjæren skal være med å sette fokus på arbeidet med å fremme fagopplæringen i arbeidslivet og få flere til å bli lærebedrifter. Juryen nominerte 5 kandidater til prisen.

Dette er begrunnelsen til juryen:

Grane kommune har hatt godkjenning som lærebedrift siden 2000, og er per i dag godkjent i 4 ulike lærefag: Barne- og ungdomsarbeiderfaget, Helsearbeiderfaget, Ernæringskokkfaget og Bygghandverkerfaget, som de fikk på plass i 2024.

Både ansatte og kommuneledelse har vært positive og vist stor vilje til å ta inn både lærlinger, lærekandidater og kandidater for fagbrev på jobb de siste årene. Antallet lærlinger har steget jevnt og trutt de siste 3-4 årene, og har nå 8 aktive lærekontrakter. Ledelsen har et uttalt mål om å heve kompetansen til sine ansatte, og oppfordrer ufaglærte til å ta fagbrev uansett alder og bakgrunn.

Lærlingene gir inntrykk av å trives godt, og mange får tilbud om å fortsette å jobbe i kommunen etter endt læretid. Faglig ledere og veiledere gir lærlingene god opplæring og oppfølging underveis, og lar dem få ta del i interessante oppgaver og utfordringer i yrket. De er spesielt flinke til å tilrettelegge opplæringen etter individuelle behov, og er villige til å prøve mange løsninger for å få det til å fungere for alle parter. De ansatte med ansvar for lærlinger har god kompetanse, og deltar på kurs og søker kunnskap som kan bidra til bedre oppfølging. Bedriften har jevnlig møter med Opplæringskontoret Midt Helgeland, og sørger for at alle deler av læreplanen blir gjennomgått og forstått.

Grane kommune er et absolutt forbilde når det gjelder rekruttering og oppfølging av lærlinger!

Helse, miljø og sikkerhet

Alle våre medlemmer i arbeidsmiljøutvalget, verneombud og ledere har gjennomgått 40 timers kurs i HMS. Nye valgte får tilbud om kurs hvert år.

Vi har Friskgården som vår bedriftshelsetjeneste til å være med på forebyggende arbeid og kursing av våre ansatte. De gjennomfører også helsekontroller på våre ansatte i tråd med de krav som foreligger.

Kursing av medlemmer av AMU vedr. hva er arbeidsmiljøutvalgets oppgaver.

Pensjon

Våre pensjonsordninger har vi gjennom avtale med KLP og Statens pensjonskasse.

KLP har avholdt møte med Grane kommune, både med ledere og med den enkelte ansatte som ønsket informasjon om sin egen pensjon. Dette gjøres hver år.

Seniorpolitikk

Seniorpolitikken har overordnede mål å stimulere ansatte til å stå i jobb framfor å velge å gå av med pensjon. Vi ser at flere arbeidstakere over 62 år velger å stå i jobb lenger i dag enn tidligere - så de igangsatte tiltakene synes å virke.

Seniorpolitikken i Grane kommune ligger innfelt i vår lønnspolitiske plan og ansatte over 62 år får 10.000.- ekstra i lønn i 100 % stilling hvert år fram til fylte 67 år eller ekstra fridager, hvis dette er ønskelig og at det er mulighet i henhold til den enkeltes arbeidsplass å tilrettelegge for dette.

Likestilling

Likestilling, kvinner-menn

Likestilling, etnisitet

Arbeidsgiver skal jobbe aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Vi har et ansvar for at mangfold skal fungere og gjerne gi oss nye perspektiv slik at vi kan løse oppgaver på en bedre måte sammen. Som flerkulturell arbeidsplass har vi et potensiale for ny utvikling.

I 2024 hadde Grane kommune 25 ansatte med utenlandsk opprinnelse.

Likestilling, funksjonsevne

Kommunesektoren er bedre enn privat og statlig sektor til å ansette og ivareta de som faller utenfor i arbeidsmarkedet.

Grane kommune har i flere år stilt seg åpen for ansettelser og arbeidstrening av personer som av ulike årsaker kommer inn under betegnelsen nedsatt funksjonsevne.

Vi er en stolt arbeidsgiver til ansatte med ulike

evner og tilpasser arbeidet etter mestring. Det har ikke skjedd ombygginger i kommunens bygg mht universell utforming i 2023 og 2024.

Sykefravær

Sykefraværet i Grane kommune er 8,8 % for 2024, med en nedgang fra året før, hvor vi hadde et fravær på 9,7 %, Vi har mange langtidssykemeldte med sykdommer som utgjør en stor del av dette, men vi ser også at korttidsfraværet har gått ned til 1 % dette året i forhold til over 2 % forrige år.

Det jobbes tett med tiltak og oppfølging, og nærværarbeid i hele kommunen. Vi har endret våre rutiner for oppfølging av fravær og utarbeidet en fraværspakat for oppfølging av fravær de første 14 dager hvor det framgår fordeling av ansvar både for leder og ansatt. Denne plakaten er sendt ut til alle ansatte og henges opp på alle arbeidsplasser, slik at alle er godt kjent med våre rutiner.

Grane kommune satser på en del felles sosiale tiltak i løpet av hvert år for alle ansatte og i tillegg at hver avdeling jobber tett med trivsel og HMS på sine arbeidsplasser. Det gjennomføres vernerunder på alle enheter innen mars hvert år, hvor det i etterkant utarbeides en oppfølgingsplan med tiltak og ansvarliggjøring. Denne planen vedtas i amu.

Målsettingen på 6 % fravær eller mindre, ble ikke nådd dette året, men vi jobber med tiltak og har som mål å fortsatt redusere fravær og få bedre nærvær.

Grane kommune jobber med ulike prosjekt for å se om det vil ha effekt framover i forhold til nærvær og trivsel.

Legemeldt sykefravær for 3. kvartal 2024. Prosent.

		Grane kommune	Alle kommuner
Alle næringer	Begge kjønn	7,2	6,7
	Kvinner	7,1	7,5
	Menn	3,3	4,3
Offentlig administrasjon mv.	Begge kjønn	6,9	5,0
	Kvinner	8,4	6,0
	Menn	3,6	3,6
Off. adm., undervisning, helsetj. samt pleie og omsorg	Begge kjønn	5,7	6,8
	Kvinner	6,2	7,6
	Menn	3,2	4,1
Undervisning	Begge kjønn	1,9	4,7
	Kvinner	1,5	5,3
	Menn	3,3	3,0
Grunnskoleundervisning	Begge kjønn	1,9	4,7
	Kvinner	1,5	5,3
	Menn	3,3	3,0
Helsetjenester	Begge kjønn	10,4	7,8
	Kvinner	11,8	8,3
	Menn	0,8	4,9
Pleie og omsorgstjenester i institusjon	Begge kjønn	6,6	8,3
	Kvinner		8,7
	Menn		5,0
Andre omsorgsinstitusjoner samt bofellesskap	Begge kjønn	4,8	8,3
	Kvinner		9,2
	Menn		5,5
Sosiale omsorgstj. uten botilbud, ekskl. barnehager	Begge kjønn		7,7
	Kvinner		8,5
	Menn		4,9
Barnehager	Begge kjønn	3,3	8,0
	Kvinner	4,1	8,3
	Menn		5,2
Barnevernstjenester	Begge kjønn		8,9
	Kvinner		9,3
	Menn		5,9
Kommunale sosialkontortjenester	Begge kjønn		7,4
	Kvinner		8,2
	Menn		4,5

Lønnsutvikling for fast- og timelønnte hoved- og bistillinger i Grane kommune

Tall pr. 1.12.2023 og 1.12.2024 basert på KS' PAI-register:

Kjønn	Månedss- fortjeneste 2024	Grunnlønn 2024	Endring i månedss- fortjeneste 2023-2024	Endring i grunnlønn 2023-2024	Ansatte 2024	Årsverk 2024	Endring i årsverk 2023-2024
Kvinner og menn	54 890	49 995	8,4 %	8,0 %	216	166	0,2 %
Kvinner	52 981	49 243	6,0 %	5,8 %	167	129	-2,9 %
Menn	61 521	52 609	15,6 %	16,1 %	49	37	13,0 %

Lønnsforhold justert for ulike faktorer i Grane kommune

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn.

Tall pr. 1.12.2022, 1.12.2023 og 1.12.2024:

	2022		2023		2024	
	Kvinner månedss- fortjeneste i prosent av	Kvinner grunnlønn i prosent av menns	Kvinner månedss- fortjeneste i prosent av	Kvinner grunnlønn i prosent av menns	Kvinner månedss- fortjeneste i prosent av	Kvinner grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	85,4	92,0	93,9	102,7	86,1	93,6
Alder	85,4	92,0	93,9	102,7	86,1	93,6
Stillingsgruppe	88,7	99,6	95,4	106,9	89,3	100,0
Stillingskode	99,7	100,7	99,2	101,7	103,7	102,0
Utdanning	89,4	94,1	91,7	98,9	89,7	96,2

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

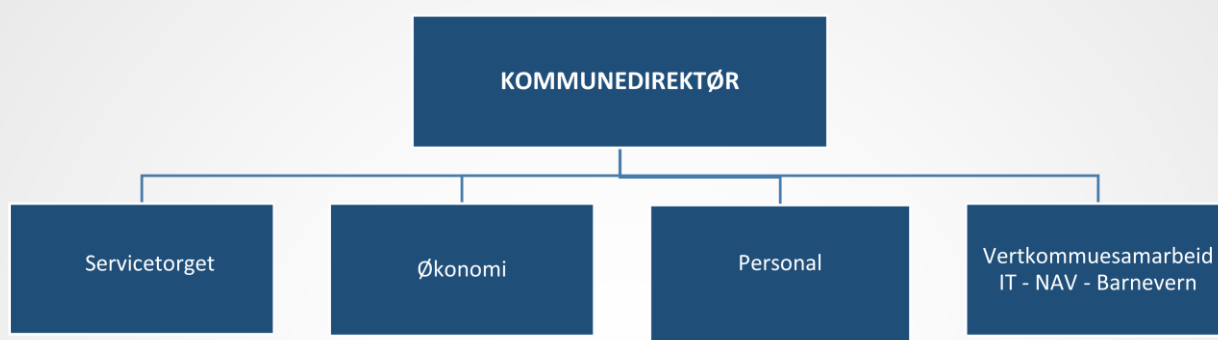
Ansatte fordelt på stillingsstørrelse pr. ansatt *) og kjønn i Grane kommune

Tall pr. 1. desember i det enkelte år:

		Årstall					
		2022		2023		2024	
Stillingsstørrelse per ansatt	Kjønn	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9 %	Kvinner og menn	23	11,0	20	9,2	24	11,1
	Kvinner	13	7,8	13	7,6	17	10,2
	Menn	10	23,8	7	14,9	7	14,3
25 - 49,9 %	Kvinner og menn	18	8,6	21	9,7	15	6,9
	Kvinner	14	8,4	13	7,6	10	6,0
	Menn	4	9,5	8	17,0	5	10,2
50 - 74,9 %	Kvinner og menn	28	13,4	33	15,2	33	15,3
	Kvinner	24	14,4	28	16,5	29	17,4
	Menn	4	9,5	5	10,6	4	8,2
75 - 99,9 %	Kvinner og menn	34	16,3	36	16,6	33	15,3
	Kvinner	32	19,2	31	18,2	31	18,6
	Menn	2	4,8	5	10,6	2	4,1
100 %	Kvinner og menn	106	50,7	107	49,3	111	51,4
	Kvinner	84	50,3	85	50,0	80	47,9
	Menn	22	52,4	22	46,8	31	63,3

* Tabellen handler om stillingsstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f.eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50 % bli tilordnet gruppen 50-74,9 %. Stillinger i andre kommuner er ikke tatt med i vurdering av en

Organisasjonskartet for avdelingen

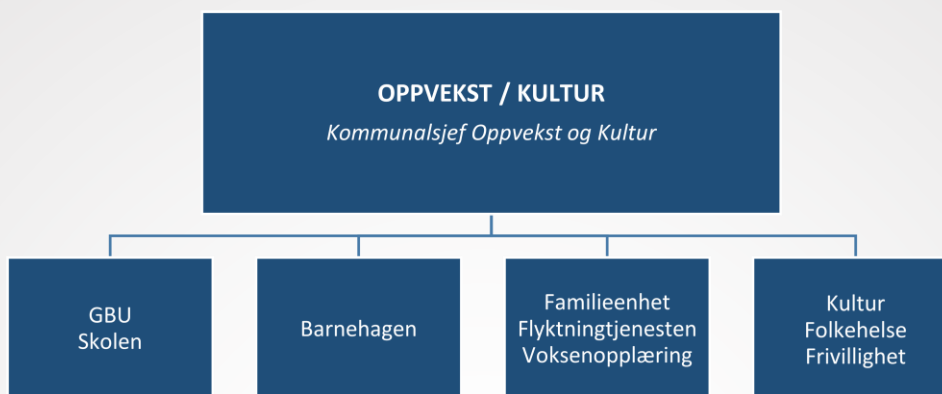
Tema	Rapport
Antall årsverk	9,05
Antall lærlinger	0
Fordeling kvinner/menn	10/2
Sykefravær	13,1 %

Økonomi

REGNSKAP - Sentraladministrasjonen		Regnskap	Budsjett	Avvik i %
Art		2024	2024	
10	Lønn	8 348 839	7 322 941	
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. egenprod.	8 219 109	5 455 700	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteprod.	1 605 137	1 600 000	
14	Overføringsutgifter	1 274 931	0	
15	Finansutgifter	3 483 073	2 982 175	
16	Salgsinntekter	-128 266	-65 000	
17	Refusjoner	-3 255 328	-906 118	
18	Overføringsinntekter	-308 500	0	
19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-194 598	-50 000	
TOTALT		19 044 396	16 339 698	17

Organisasjonskart for avdelingen

Tema	Rapport
Antall årsverk	63
Antall lærlinger	2
Fordeling kvinner/menn	64 kvinner og 19 menn
Sykefravær	6 %

Barn med barnehageplass
- 2024

96,7 %

Elever i SFO/AKS
- 2024

75,6 %

Introduksjon

I Grane skal barn og unge oppleve et godt og inkluderende oppvekstmiljø, og bli best mulig rustet for voksenlivet gjennom trygghet, læring, trivsel og helse. Grane kommune skal legge til rette for at barn blir best mulig rustet for å møte voksenlivet, og for å skape gode liv. Vi ønsker robuste, kompetente ungdommer som trives i kommunen, mestrer livene sine og ikke havner i utenforskap.

Bærekraftsmål:

4 – God utdanning

3 – God helse og livskvalitet

10 – Mindre ulikhet

Barnets beste er alltid en forutsetning for vår praksis, og barnets stemme er vesentlig. Vi er helsefremmende barnehage og skole, og trafiksikker kommune.

Kultur er et viktig virkemiddel for å hindre utenforskap. Måltrettet innsats med tidlig inkludering av utsatte grupper og de som kommer til kommunen er en forutsetning for å oppnå dette.

Kultursektoren er viktig for å bringe mennesker med ulik bakgrunn og ulike meninger sammen i en felles offentlighet. Kultur etablerer møteplasser, og binder folk sammen på tvers av lag og foreninger.

Ved å samarbeide med innbyggere og frivillige skal vi tilrettelegge for et mangfold av frivillige-, idretts- og kulturelle tiltak og aktiviteter. Bygge på vilje til frivillig innsats og oppmuntre ildsjeler.

Barnehagen

Visjon: Her skal alle trives!

Hovedmål: Alle barn skal gå ut av barnehagen med en følelse av å være god nok.

Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd, og forebygge krenkelser og mobbing. I barnehagen har leken en egenverdi.

Grane kommune har fokus på språkutvikling i barnehagen for å forebygge lese- og skrivevansker samt andre potensielle utfordringer senere i oppvekstløpet.

Bruk av digitale verktøy i barnehagen skal fremme nysgjerrighet, skaperglede og kreativitet.

Barnehagen har god kvalitet, blant annet gjennom styrket voksentetthet deler av året.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med heimen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Vår oppgave er både omsorg og danning, legge til rette for lek og se til at hverdagsaktiviteter og læring er tilpasset barnas nivå og utvikling. Med utgangspunkt i vår visjon, vårt hovedmål og satsingsområder, ønsker vi at alle barn, uansett alder, kjønn, nasjonalitet, funksjonsnivå, kultur- og familiebakgrunn skal oppleve at de er betydningsfulle mennesker i vårt fellesskap

Høsten 2023 startet personalet med utviklingsarbeid med tema er lek og lekemiljø. Barnehagen samarbeider med barnehagene i Hattfjelldal, hvor det jobbes med kompetansepakker fra utdanningsdirektoratet, samt kursing og veiledning gjennom REKOM og NORD universitet. Dette har vært interessant og personalet er engasjert.

Pr. juni 2024 var det 63 barn i barnehagen. Barnehagen tar inn barn hele året, selv om det telles i desember. Grunnet tilflytting, ukrainske flyktninger og redusert makspris, ser vi økende barnetall.

Skolen

Hver dag teller. Oppveksten har en verdi i seg selv og elevene skal trives og ha et trygt og godt skolemiljø. Grane kommune arbeider for mestring utvikling, og gode læringsresultater i skolen. Elevene skal utvikle en god selvfølelse, i størst mulig grad få utnyttet sine potensialer og styrker, og utvikle "reiselyst" for veien videre i livet. For å styrke dette arbeidet er skolen fra høsten 2024 blitt MOT – skole.

HOVEDMÅL i satsingen på tilpasset opplæring i lesing i alle fag 2021-2025:

Våre elever er funksjonelle lesere og har leseferdighet som er forventet på det trinnet de går.

Siste år har skolen også hatt fokus på relasjonsbygging, elevmedvirkning og klasseledelse. Også dette året har skolen samarbeidet med UiT og NORD Universitet i arbeidet med å utvikle begynneropplæringen og i lesesatsingen vår.

Undervisningen søker å være praktisk, variert og relevant. Det jobbes med å sette inn tidlig innsats når elever trenger det i læringsarbeidet faglig og sosialt. Det jobbes med mestringstro i elevgruppa for å få best mulig læringsresultat og livsmestring.

Graneskolen har uteskole på 1.-6. trinn, og jobber med å skape lokal tilhørighet, kunnskap om lokalt næringsliv, kulturer, og forståelse for samisk kultur. Skolen vil at barn og unge i kommunene skal vite om og kjenne verdien av mangfold, viktigheten av inkludering, og at deres stemme er viktig og skal bli hørt.

Til stor glede var del 1 av uteområdet ved skolen på Vegset klart til skolestart i høst. Anlegget er populært og i flittig bruk.

Skolen har 120 elever (1.-10. trinn) og 10-12 barn i SFO. Av disse får 14 elever individuelt tilpasset opplæring og/eller annen form for støttetiltak / hjelp i skolehverdagen sin.

I 2024 har vi hatt fem §12-2 saker, saker med bekymring rundt trygt og godt skolemiljø, inkludering eller læring. For mer om skolen henvises det til Kvalitetsmelding for skolen. Når det gjelder faglige resultater ser vi nå en positiv utvikling på nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn, særlig i lesing som har vært satsingsområde de siste årene.

SFO

Grane kommune skal gi et godt og variert tilbud for elevene i SFO - skolefritidsordningen.

Hovedmål: *Alle barn får anledning til å være barn sammen. Barna skal føle tilhørighet, trygghet og omsorg blant andre barn og voksne.*

Aktivitetstilbud med variasjon som skaper trivsel. SFO har fokus på medbestemmelse og barna får derfor i stor grad drive selvstyrte aktiviteter og lek.

Voksenopplæringa

Vi har drevet fleksibel undervisning tilpasset studentenes behov, det vil si to nivåbestemte grupper på dagtid og to på ettermiddager. Størrelsen på grupper varierer, men det ser ut som det fortsatt er stort behov for å opprettholde tilbudet på samme måte for å imøtekomme innbyggerens behov og for å få flest mulig ut i fast jobb. De fleste som har deltatt på undervisningen vår skal prøve sine kunnskaper i årets norskprøve i mai (både muntlig og skriftlig).

Vi har oppfølging av studenter som er utplasserte på forskjellige arbeidsplasser (språkpraksis og jobb) f.eks. barne- og ungdomsskoler, barnehage, sykehjem ol. Vi har mange samtaler med studenter og bedrifter for å sikre et godt samarbeid og sørge for en fruktbar oppfølging for utvikling av språket.

Vi motiverer de tidligere studenter til å melde seg på norskprøve for å forbedre sine resultater og for å øke sine sjanser til å skaffe seg en fast jobb i kommunen.

Målet vårt er å kunne hjelpe flere voksne (og unge utenfor skole/jobb) i Grane kommune med å komme seg i jobb eller i utdanningsløp.

KVALITET: Er en av få voksenopplæringer i Norge som har 100 % dekning ift. den nødvendig utdannelsen for å drive med voksenopplæring av andrespråklige studenter – begge har vi 30 stp. i norsk som andrespråk.

FLEKSIBILITET: Yter tjenester både for dem som er deltakere i introprogrammet (de som har krav til norskopplæring), de som er gifte med norske statsborgere (de som har plikt og krav til norsk- og samfunnskunnskap) og de som er kommet til Norge som arbeidsinnvandrere.

TJENESTEVENNLIG: Tilpasser undervisningstiden til reelle behov til våre studenter, dvs tilbud om undervisning tre / fire ganger i uken på formiddagen og to ganger i uken på ettermiddagen for dem som er kommet seg i jobb, men fortsatt har behov for norsk- og samfunnskunnskapso pplæring.

ETTERTRAKTET: Legger til rette prøver i samfunnskunnskap – en prøve som kreves for å få fast oppholdstillatelse og / eller statsborgerskap. Det gjør at innbyggere i nabokommuner (Vefsn, Hattfjelldal) bruker våre tjenester.

NYSKAPENDE: Bruker tilpasset opplæring ift. våre studenter, henter inspirasjon og nye ideer for å gjøre undervisningen personlig og attraktivt.

SAMARBEIDSVILLIGE: Stiller opp som koordinatore for eventuelle etterutdanningstilbud (helsefagarbeider, truckførere, barne- ungdomsarbeider osv). Har gode erfaringer på dette området og kan bidra med pedagogiske og organisatoriske ferdigheter.

Familieenheten

Familieenheten skal bidra til en trygg og god oppvekst i Grane kommune gjennom forebyggende tiltak og lavterskeltilbud for barn og familier i kommunen. Her bygges det på tverrfaglig samarbeid og laget rundt barnet og familien. Ungdomsklubben er en møteplass for alle unge. Kommunen er nå med i prosjektet Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) og har fått prosjektmidler til dette. Prosjektet ledes av prosjektleder i familieenheten.

To av de ansatte i familieenheten har gjennom 2024 tatt utdanning i PMTO som er et foreldreveilednings-/foreldreterapiprogram beregnet for foreldre som har barn som har eller står i fare for å utvikle atferdsvansker. I løpet av 2024 har 9 familier mottatt tilbud om PMTO.

Det er holdt 3 runder med foreldreveiledning i grupper i 2024. Her ble programmet COS-p brukt og tilbudet ble gitt til 2-årsforeldre og flyktninger. Det ble også tilbudt til foreldre med barn i skolealder, men det var ingen som meldte seg på.

Det ble arrangert aktiviteter for barn og unge i sommerferien, med blant annet åpen klubb. Ansatte i familieenheten samarbeidet også med frivilligsentralen om formingsverkssted for barn. Her ble det brukt midler som kommunen har fått gjennom prosjektet aktiv fritid.

Våren 2024 var flere av de ansatte på utlån til skolen da det var økt behov for personell der. Dette gjorde at ikke alle aktivitetene som var planlagt ble gjennomført.

Forbyggende plan ble ferdigstilt og vedtatt i kommunestyret i februar.

Familieenheten arbeider med prosjektet *Ung inkludering/alle med - veien videre* der unge voksne som har falt utenfor skole og/eller jobb får tilbud om arbeidsrettede tiltak. Arbeidet går ut på å koordinere oppfølging og samarbeid med NAV, Oppfølgingstjenesten og Psykisk helse og rus, samt praktisk oppfølging i praksis på arbeidsplassene. Vi har hatt ca. 5 kandidater i prosjektet.

Kultur og folkehelse

Tallet på lag og foreninger i Grane har holdt seg stabilt.

Granedagsuka i juni ble markert med et rikholdig program sju dager til ende, og her kjente publikum sin besøkestid.

Enheten har gjennom året gjennomført en rekke kulturarrangementer, hvor Bolystgruppa, Den kulturelle spaserstokken, Helgeland museum, Grane JFF, Festspillene Helgeland og Helgeland friluftsråd har vært noen av våre gode samarbeidspartnere.

Vi har i samarbeid med Bygdekinoen avholdt ca. 20 kinoforestillinger.

I skolens sommerferie ble det ferieaktiviteter for elever i grunnskolealder. Helgeland friluftsråd hadde i tillegg ei uke med friluftsskole, og vi inngikk et samarbeid med River North som ga barn og unge tilbud om ukentlige aktiviteter i deres regi gjennom hele sommerferien.

Vi arbeider med prosjektet «Ung inkludering», mot ungdom som faller utenfor utdanning og arbeidsliv, for å forebygge utenforskap. Helsedirektoratet og Nordland fylkeskommune innvilget søknaden med 1,6 millioner kroner, fordelt over tre år.

På senhøsten kunne vi åpne nye treningsrom i idrettshallen med nytt treningsutstyr.

Enheten registrerte også i fjor en markant økning av innbyggere som ønsker å benytte treningsrommene i idrettshallen, og selger flere kort.

I Grane har vi gjennom flere år hatt et folkehelsetiltak hvor vi tilbyr gratis fritidsbading for våre innbyggere. Folkehelsetiltaket har hatt god effekt og vi ser fortsatt et stort antall brukere av tilbudet.

Vi fortsatte også dette året et godt samarbeid med Grane IL om fjelltrimmen. Postene har vært fordelt over hele kommunen. Tilbudet er veldig mye brukt av både innbyggere og besøkende.

Enhetsleder har ledet arbeidet med etablering av nye aktivitetsflater i skolegården og mye ressurser har gått med til arbeidet i 2024.

Grane har som en av tre nordlandskommuner inngått et pilotsamarbeid med Nordland fylkeskommune om å teste ut enkle verktøy som bidrar til god livskvalitet og bærekraftig utvikling for befolkninga i Nordland.

Enhetsleder har gjennom året sittet som representant i KS sitt nasjonale kommunenettverk for kultur.

En viktig oppgave for enheten har også i 2024 vært å bistå og veilede lag, foreninger og andre kommunale avdelinger, om ulike eksterne tilskuddsordninger og utarbeidelse av søknader.

Grane kommunes samarbeidsavtale med Trygg Trafikk om å være en trafikksikker kommune har blitt ivarettatt med månedlige informasjonskampanjer, og særlig fokus på parkering i april og refleksbruk i oktober.

Enheten drifter kommunens nettside og sosiale medier sammen med Servicetorget, samt informasjonsskjermer.

Ungdommens hus

Frivilligsentralen

Grane frivilligsentral har også i år driftet sentralen på en meget aktiv måte.

Vi har videreført samarbeid med pensjonistforeningen og driftet Aktiv senior som har hatt fokus på at våre eldre skal ha mulighet til å delta på aktiviteter for å forhindre passivitet.

Vi har feiret vaffeldagen, vært ute med bålpanna og kokt kaffe, quiz og bingo, sommertur til bygdetunet med pølsegrilling. Tur til Svenningvatnet samt tur til Simskaret for å besøke den nye gapahuken som er satt opp der.

Vi fikk også i år diverse billetter til kino og teater igjennom spaserstokken. Konserter med Sam Ryvoll, lunsjkonert med Svein Brennhaug, Louis Jacoby, Jenny Augusta og Hilde med belgen. Avskjedskonert med Ole Ivars og allsang med minnenes melodi Arne Mørch. Kåserikaffe med fortelling: Flukten fra Sverige og hverdagsliv Helgeland av Halvdan Rønning.

Turist i egen bygd med våre nye landsmenn. Der kjørte May rundt i bygda vår. «Harrytur» til Sverige hører også med før jul. Ellers hadde May en heisatur til byen (Mosjøen).

Aktiv senior hadde guidet tur til Susendal med Ansgar Kleven. Han hadde en grundig beskrivelse av bygda, næringslivet, bygdesaga og kirka. Furuheimen gård stilte med middag på skolen.

Vi har hatt besøk av politikontakt Stian Larsen.

Språkkaffen har hatt bedrift besøk ved Norgesvindu.

De torsdager vi ikke har vært på tur har vi hatt kaffe med tilbehør i frivilligsentralen sine lokaler.

Reiseklubben vår hadde også i år tur til Syden, 22. april 2024 kom Brustad Busstrafikk med bussen og hentet oss med koffertene og billetter til Alcudia, Mallorca. Dette ble en flott tur med mange fine tilbakemeldinger der mange ikke ville ha tatt turen til Syden alene.

Vi hadde et infomøte om sydenturen til neste år der var det over 20 personer som møtte opp.

Vaffelsteiking på sykehjemmet hver mandag. Der er det to grupper som steker, serverer og bistår med hjelp og gode samtaler. En viktig oppgave som er med og gjør hverdagen for de på hjemmet bedre.

Servete under sensommerfesten på helsetunet. Vi har flere frivillige som besøker eller går tur med de som trenger en besøksvenn.

Onsdager har vi pakket ned kaffe og kaker og kjørt ut med bussen på tursteder der de som har vanskelig med å komme seg ut har vært hovedmålet å ta med.

Vi har balansetrening mandager i hallen for de på 60+, der har vi med oss fysioterapeut Rebecca fra frisklivssentralen innimellom.

Internettkafe hver tirsdag.

Hver annen onsdag har vi småbarns treff på Frivilligsentralen, vi har vært på besøk i barnehagen. De andre onsdagene kjører vi språkkafe. Samt hver onsdag har vi felles middag for de som ønsker å spise sammen med andre. Termikk, ledsageroppdrag er også en aktiv tjeneste vi har. I år ble vi bedt inn på pizza og infomøte med pasientreiser på Milano.

Torsdag ettermiddag har vi «vanngledede», det er vanntilvenning for de som er utrygge i vannet og de som ønsker å lære seg og svømme.

Fredager har Diana hatt Yoga på sentralen.

Før TV-aksjonen hadde vi besøk av fylkeskontakten for TV-aksjonen Hanne Myrvang. Der høstet vi ideer til innsamlingen og fortalte hva vi tenkte. Altså en lodedugnad. River North stilte med raftingflåte slik at vi fikk utfordret henne sammen med kommunaldirektøren og personalsjef. TV-aksjonen har vi i Grane frivilligsentral ansvaret for. Nytt av året er at vi fikk satt en komite der ordfører og toppene i kommunen samt politikere fikk bidra med frivillig arbeid. I år gikk innsamlingen til barnekreftforeningen og vi i Grane hadde rekordinnsamling: hele kr. 249.925,- fikk vi inn. Vi kom på plass 33 av 358 kommuner i landet. Det ble arrangert familiedag med kaffe og kakesalg, ansiktsmaling og storfint besøk av Bjørnis.

Førskolebarna bidro også i år med kaffe og vaffelsalg på Coop kaféen til innsamlingen. Den siste uken før aksjonsdagen satt to og to frivillige på Coop og samlet inn penger.

Krafttak mot kreft som foregår hvert år i mars har Frivilligsentralen hovedansvaret for i samarbeid med Grane menighet og konfirmantene. Selve innsamlingsdagen deltok konfirmantene og Grane menighet med musikk gudstjeneste på Grane ungdomshus. Dansebandet Mix spilte opp etter preken, og det var både salg av kaffe og kaker samt tombola og loddsalg der all inntekt gikk til Krafttak mot kreft.

Ellers har Frivilligsentralen stilt med frivillige under vaksinerings av Covid19 og influensavaksinen.

Bidrag til jul er vi aktivt med og organiserer. Her har vi laget en vipps som ligger ute og vi mottar penger med stor takk.

Julekveld for enslige vil også bli avholdt i år. Dette er den beste dagen i året hvor vi samles rundt et juledekket bord med god julemiddag som i år blir sponset av Sparebankstiftelsen.

Det var til sammen 1610 personer som benyttet seg av våre tilbud i 2024.

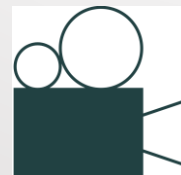
Kulturskolen

I løpet av året utvidet vi kulturskoletilbudet slik at vi kunne tilby instrumentopplæring i messinginstrumenter, tromme, gitar og piano. Videre har vi hatt tilbud for alle barna ved skolefritidsordningen, «Blås i SFO», og et musikklektilbud på kveldstid.

Barn med plass i kommunal musikk- og kulturskole

18 %

Besøk pr. kinoforestilling

18,7

Frivillige lag og foreninger - 2024

15 foreninger

Biblioteket

Spillkveld for 7.-10.trinn ser fortsatt ut til å være populært. Åpningstiden i 2024 var 14.30-20.00 i vårhalvåret og på høsten stengte vi kl. 19.00. Vi serverer fortsatt mat når de kommer fra skolen. I 2024 hadde vi 17 spillkvelder med et snitt på 12 ungdommer pr. kveld. Det er nedgang fra året før og skyldes først og fremst sykdom.

«Sommerles» var en svært populær aktivitet også i 2024. Det var færre barn som deltok, men de leste mye mer enn året før. For første gang på mange år opplevde vi at det var ventetid på barne- og ungdomssbøker. Nedgangen i antall barn skyldes nok at det er færre barn i kommunen. Biblioteksjefen var på besøk til førskoleungene og i 1.-7.trinn for å informere om «Sommerles» før oppstart, og for å dele ut diplomer etter avslutning. Deltagerne leste 904 bøker med til sammen 86193 sider i perioden 1. juni-31. august.

Det er fortsatt mulig for foreldre å låne med bøker hjem fra barnehagen med Tøyveskebiblioteket. Barnehagen har tøyvesker for alle alderstrinn.

Høsten 2024 var det fortsatt Språkkafe på biblioteket, dette som en del av introduksjonstilbudet til flyktningene fra Ukraina. Vi spiller spill, løser kryssord og snakker sammen.

I februar ble det avviklet frøbyttedag med informasjon om dyrking med vann. Dette er et samarbeid med administratoren av Facebook-gruppa Hager og drivhus i Grane.

Også i år hadde biblioteket bod på Gammelsagmaro på Granedagslørdagen. Dette året hadde vi stand sammen med helse og sentraladministrasjonen ved teltet. Erfaringen er at vi fikk færre i tale enn når vi har bod inne på museumsområdet, så det vil vi gå tilbake til.

Grane Folkebibliotek fikk delta på Bibliobattles også i 2024. Bibliobattles er en nasjonal konkurranse i Minecraftbygging og foregår på internett. Deltagerne fikk utdelt ei «tomt» og de kunne bygge i 4 dager i tidspunktet 17.00-21.00. Både lag og enkeltpersoner kunne delta. En jury valgte de beste byggverkene i hvert fylke og en gikk videre til landsfinalen. Lag fra Grane gjorde det bra også dette året.

I forbindelse med samisk nasjonaldag og samisk språkuke ble det laget utstillinger av samisk litteratur. Biblioteket har kjøpt nye bøker på samisk og av samiske forfattere, særlig for barn. Vi har fått hjelp fra bibliotekar fra Sametingsbiblioteket til å velge bøker.

I løpet av året har biblioteket besøk av grupper fra barnehagen og skolen. Noen besøk er planlagt og det lages et lite opplegg, blant annet med formidling av ny litteratur. Andre ganger besøker elevene biblioteket for å låne bøker.

Vi har fortsatt besøk av konfirmantene og lager da et opplegg i samarbeid med den ansvarlige for konfirmantundervisningen.

Biblioteksjefen har vært på foreldremøte i barnehagen for å snakke om viktigheten av lesing for/med barn.

I samarbeid med bibliotekar fra Sametingsbiblioteket har vi gjennomført kvelder med «Strikk og lytt». Vi leser høyt fra nye bøker mens de som kommer strikker, eller bare lytter.

I samarbeid med Frivilligsentralen har biblioteket hatt en konsert og et forfatterbesøk. Samarbeidet med Frivilligsentralen og kulturavdelinga oppleves som svært nyttig og godt. Det åpner for muligheter til aktiviteter biblioteket ikke kunnet gjennomføre alene, blant annet på grunn av økonomi.

Det har vært 32 arrangement i løpet av året og av disse er 21 for barn og unge. Arrangementene har foregått i og utenfor biblioteket. Dette er en økning på 10 arrangement.

Samarbeidet med biblioteksjefene i Hattfjelldal og Vefsn, og nå også Hemnes, er planfesta og oppleves som veldig nyttig.

Biblioteket var stengt en uke på grunn av ferieavvikling.

2797 personer besøkte biblioteket i 2024. Det er 243 flere enn året før.

Bøker lånt på
biblioteket - 2024

2 033 bøker

Økonomi

REGNSKAP - Oppvekst og Kultur		Regnskap	Budsjett	Avvik i %
Art		2024	2024	
10	Lønn	52 434 688	50 992 906	
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. egenprod.	6 374 363	4 453 400	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteprod.	5 734 103	4 460 000	
14	Overføringsutgifter	1 801 515	320 000	
15	Finansutgifter	532 769	59 252	
16	Salgsinntekter	-2 485 014	-2 018 441	
17	Refusjoner	-7 244 071	-3 152 000	
18	Overføringsinntekter	-13 358 240	-10 147 500	
19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 749 367	-950 000	
TOTALT		42 040 746	44 017 617	-4

Større avvik:

- Kjøp av interkommunale vertskommunesamarbeid som Barnevern og PPT ga stort overforbruk.
- Store vikarutgifter, men mye av disse dekkes opp av ulike refusjoner.
- Større inntekter innen flyktning på grunn av bosetting.

Fremtidsutsikter

Samfunnet ser en trend der barn og unge sier de har dårligere mental helse og trivsel, læringsresultater går ned og det er en utfordring i å få barn og voksne til å *ville være på skolen*. Dette søker oppvekst og kultur å motvirke med tiltak, blant annet hentet fra Grane kommunes samfunnsplan som vektlegger disse 4 satsningsområdene:

Folkehelse, livsmestring og tilhørighet (*Folkehelse og livsmestring i skolen*)

- Godt oppvekst- og læringsmiljø i barnehagen, skolen og fritid, og gjennom familieenhets arbeid:
 - Nulltoleranse mot krenkelser og mobbing.
 - Forebyggende tiltak og tidlig innsats.
 - God fysisk og psykisk helse.
 - Lavterskeltilbud og motvirke utenforskap fra familienheten.
- Mål om å være på eller bedre enn nasjonalt gjennomsnittsnivå på læringsresultater:
 - Digitale verktøy for å fremme nysgjerrighet, skaperglede og opplevelse.
 - God opplæring i lesing, med særlig fokus på begynneropplæringen og tilpasset opplæring med lesing i alle fag.
- Aktivitetsparken på Stormoen og Ungdomsklubben skal gi gode fritid- og aktivitetstilbud:
 - Legge til rette for gode utearealer, også ved skolen på Vegset.
 - Gode fritidstilbud for barn og unge.
- Bredde i kultur og fritidstilbud til alle innbyggere:
 - Støtte frivillige lag og foreninger.
 - Øke areal på treningsfasiliteter.

Bærekraftig samfunns- og næringsutvikling og Grane som nasjonalparkkommune (*Bærekraftig utvikling i skolen*)

- Barnehagen og skolen har fokus på samisk kultur (Skolen skal i prosjekt *Ut på Vidda*).

- Naturopplevelser og tilhørighet.
- Bærekraftig forbruk, redusere avfall og ressursforbruk, og endre forbruksmønstre.

Organisasjonen inn i framtida (*Demokrati og medborgerskap i skolen*)

- Profesjonell og attraktiv arbeidsgiver med tydelig ledelse og godt kvalifiserte medarbeidere:
 - Opprettholde og utvikle godt arbeidsmiljø mestring, menig og rolleforståelse).
 - Kompetanseheving gjennom utviklingsarbeid, kurs og utdanning. Vi å ha nok mange gode medarbeidere med rett kompetanse.
 - Rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere.
 - Nært samarbeid med tillitsvalgte og verneombud.

Det betyr at oppvekst og kultur bør arbeide med:

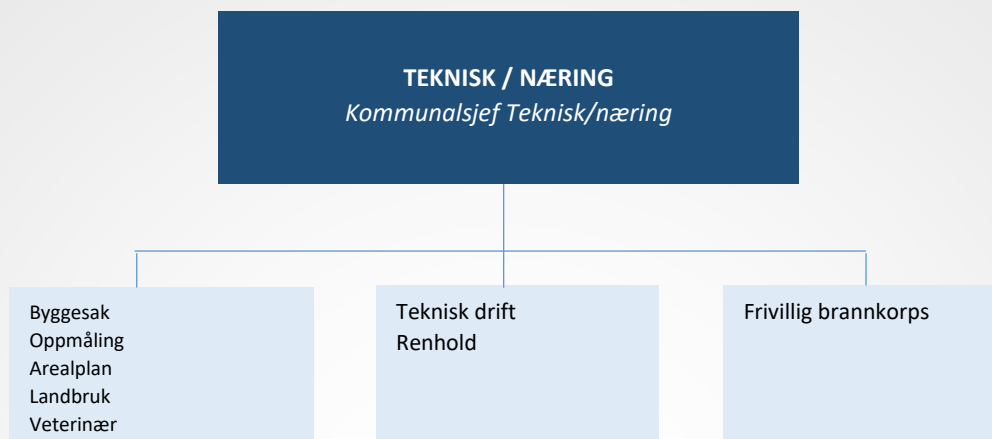
- ➔ Tilstrekkelig pedagogisk bemanning ser ut til å forbli en utfordring i barnehagen og skolen, tiltak for bibehold og rekruttering bør derfor prioriteres framover.
- ➔ Vi må vurdere om barnehagen har nok areal for barnetallet framover.
- ➔ Oppgradering av et uteområde hvert år.
- ➔ Tiltak for godt arbeidsmiljø.
- ➔ Aktivitetstilbud for trivsel til innbyggere i alle aldre.
- ➔ Godt vedlikehold og tiltalende bygg og anlegg.
- ➔ Foreldrekurs, inkludering og inn i jobb.

Familieenheten skal arbeide forebyggende med tidlig innsats og lavterskeltilbud og koordinere tverrfaglig samarbeid, blant annet gjennom BTI.

Kultur, frivillighet og folkehelse er med på å skape et bredt og godt tilbud til alle, helst i samarbeid med frivillige lag og foreninger.

Barnehagen, skolen og familieenheten arbeider for god oppfølging av barn og elever. Vi ønsker oss robuste barn med gode holdninger, som er omsorgsfulle og med god evne til å lære ut fra sine forutsetninger i en inkluderende og raus kultur.

Organisasjonskart for avdelingen

Tema	Rapport
Antall årsverk eks. frivillig brannkorps	21,6 (fordelt på 23 personer)
Antall lærlinger	1
Fordeling kvinner/menn	12/11
Sykefravær	8,8 %

Areal dekket av veier -
- 2024

2,54 km²

Areal dekket av bygninger
- 2024

0,33 km²

Introduksjon

Avdelingen var i 2024 inndelt i saksbehandlere/prosjektledere (5 stillinger, hvorav 2 x 0,5), drift- og vedlikehold (6 stillinger, 1 lærling), renhold (9,6 stillinger) og veterinær (innleid stilling). Kommunsjef har personalansvar for samtlige ansatte, men arbeidslederansvar er delegert ut til formann på drift- og vedlikehold og renholdsleder på renhold.

Avdelingen er ansvarlig for:

- Kommunens rolle som forvalter av lovverk knyttet til blant annet:
 - Plan- og byggesaksbehandling (f.eks. behandling av reguleringsplaner, dispensasjonssaker, føring av planregister, byggesaksbehandling, fradeling av nye eiendommer).
 - Matrikkelføring (utsetting av nye grenser, føring av matrikkel).
 - Forurensningsloven (f.eks. utslippstillatelser private avløpsanlegg, utslippstillatelser bedrifter (eks. oljeutskillere) og annen anleggsaktivitet).
 - Landbruks- og reindriftssaker (f.eks. jordlovsbehandling, konsesjonssaker og tilskuddsordninger innen jordbruk og skogbruk).
 - Motorferdsel i utmark (søknader om dispensasjon, og drift av kommunalt løypenett for snøscooter).
 - Hjorteviltforvaltning (f.eks. kommunale målsettinger, bestandsplaner, skadefelling, innsamling av kjever, føring av hjorteviltregister).
 - Vegloven (f.eks. skiltvedtak, godkjenning og oppfølging av arbeidsvarslingsplaner på kommunale veger).
 - Eiendomsskatt (taksering og teknisk utsendelse av skatteseddel).
- Kommunens rolle som forvalter av tilskuddsordninger:
 - Tilskuddsordninger knyttet til landbruksdirektoratet.
- Veterinærtjenester (ordinær planlagt tjeneste og vaktberedskap).
 - Veterinærtjenester på dagtid i Grane.
 - Deltakelse i felles vaktordning sammen med Hattfjelldal kveld, natt og helligdager.
- Kommunaltekniske tjenester innen veg, vann- og avløp:
 - Drift- og vedlikehold av 9,5 mil med kommunalt vegnett (ivaretagelse av brøytekontrakter, gatebelysning, skiltmateriell, skoging, grøfterensk, oppgrusing, rekkverk, bruer, stikkrenner, bergskjæringer).
 - Produksjon og leveranse av rensset vann (drift av 6 vannverk og ivaretagelse av ledningsnett fra vannverk til kunder).
 - Mottak og behandling av slam (drift av 6 renseanlegg, flere pumpestasjoner og ledningsnett fra kunder til renseanlegg).
- Drift- og vedlikehold av kommunens bygningsmasse mm.:
 - Vaktmestertjenester og vedlikehold av kommunale formålsbygninger (32 bygg).
 - Renhold og vaskeri (renhold av alle bygg og drift av vaskeri på Helsetunet).
- Utleie- og vedlikehold av kommunens utleieenheter (61 enheter):
 - Kommunens part ved utleie av boliger (kontrakt, utlevering av nøkler, overlevering av bolig, gjennomgang av bolig ved opphør av leieforhold).
 - Vedlikehold av kommunens utleieboliger.
- Brannvern:
 - Grane kommune eier brannstasjonen og utstyret, alt øvrig håndteres av Vefsn, Herøy og Grane brannvesen.

Gjennomføring av prosjekter i 2024

- Utvikling av et nytt næringsområde ved Laksvollen (pågående).
- Etablering av nye lokaler til Tannhelsetjenesten (ferdigstilt).
- Stedsutvikling Fiplingdal Landhandel (ferdigstilt).
- Oppussing korridorer kommunehus resepsjon – bibliotek og resepsjon – kommunestyresal (ferdigstilt).
- Flomskader Haustreisvegen (ferdigstilt).
- Nordlund bru, haustreisvegen (ferdigstilt).
- Anskaffelse ny brannbil (pågående).
- Bildeprosjekt – Grane nasjonalparkkommune.
- Utvendig renovering av GBU Vegset (ferdigstilt)
- Skoging og nytt gjerde rundt Grane kommunale barnehage (ferdigstilt)
- Grøfting og grusing Haustreisvegen (ferdigstilt)
- Overvannshåndtering rundt Grane kirke (ferdigstilt)
- Renovering av NAV-lokaler (ferdigstilt)
- Renovering av bad og aktivitetsrom GBU Vegset (ferdigstilt)

Beredskapsøvelse vannforsyning

Hytter i Grane
- 2024

735 hytter

Nordlund bru, Haustreisvegen

Eneboliger i Grane
- 2024

683 eneboliger

Ressursbruk

Økonomi

REGNSKAP – Teknisk/Næring		Regnskap	Budsjett	Avvik i %
Art		2024	2024	
10	Lønn	20 788 376	20 093 508	
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. egenprod.	23 859 425	21 579 800	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteprod.	2 847 395	2 785 000	
14	Overføringsutgifter	5 122 291	540 000	
15	Finansutgifter	14 126 936	14 020 210	
16	Salgsinntekter	-15 149 305	-14 865 700	
17	Refusjoner	-6 545 285	-840 000	
18	Overføringsinntekter	-2 362 726	-1 938 000	
19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 532 775	-3 530 000	
TOTALT		38 154 332	37 844 818	1

Avdelingen har i 2024 periodevis vært nede i 75 % kapasitet blant saksbehandlere/prosjektledere.

Framtidsutsikter

Teknisk og næring er en optimistisk avdeling som ønsker å levere gode produkter til Grane kommunes innbyggere. Avdelingen har oppnådd styringsfart, leverer gode produkter og er i stand til å løse de oppdrag kommunestyret fastsetter. Avdelingen vil samtidig vise til ulike utfordringer/hendelser som vil «treffe» kommunen i nær fremtid.

Næringsutvikling

Avdelingen fungerer som kommunens næringsavdeling, samtidig som Grane kommune også har eierandeler i næringselskapet GNU. Samarbeidet mellom GNU og avdelingen er i en flyt, men utad fremstår vi innimellom som ukoordinerte.

Teknisk og næringsavdelingen oppfatter også at mens avdelingen jobber ut fra at næringsutvikling er en del av en helhetlig samfunnsutvikling, jobber GNU mer spesifikt mot enkelttiltak.

Kommunalsjef Teknisk og næring er også kommunens næringssjef, men avdelingen er ikke tildelt ressurser til å drive med næringsutvikling.

Kommunale avgifter vann og avløp

Grane kommune innførte i årskiftet 2022/2023 Momentum (beregningsprogram) for å kalkulere selvkost på vann- og avløpsgebyr.

Siden kalkulasjonene ikke forelå ved fastsetting av gebyrer for 2024 valgte Grane kommune å kun innføre en økning i gebyrer på 6%, mens kommuner rundt oss økte gebyrene ytterligere. Fra 2026 må man påregne at gebyrene for vann- og avløp vil økes også i Grane.

Etterslep på vedlikehold bygg

Det er et betydelig etterslep på vedlikehold av den kommunale bygningsmassen (både formålsbygg og utleiebygg). For å skape mer forutsigbarhet i byggdriften foreslås det at kommunestyret gir avdelingen tillatelse til å opprette et eget fond som kan brukes til langsiktig bygningsvedlikehold.

4 utleieboliger er bestemt solgt, og denne prosessen er godt i gang.

Etterslep på vedlikehold veg og konstruksjoner

Grane kommune har et betydelig etterslep på vedlikehold av veger (asfaltdekker i boligområder) og spesielt på bruer.

Stormo bru blir i 2025 erstattet med ny bro.

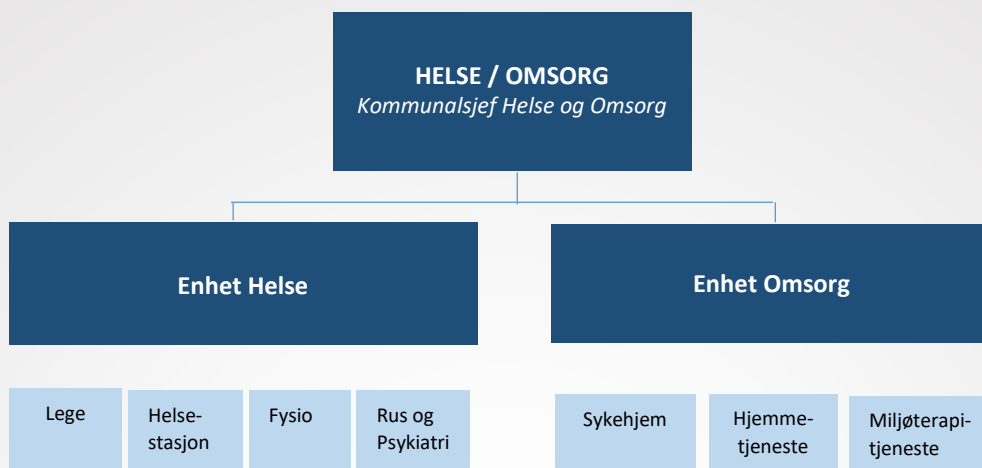
Laksvollen

Laksvollen har i 2024 og vil ut 2025 være et ressurskrevende prosjekt (økonomisk og arbeidskrevende) for Grane kommune. Planene og visjonen er bra og vi har flere interessenter som ønsker å være med. I 2025 realiseres prosjektet med utbygging av infrastruktur, Lakseskulptur og rekreasjonsområder m.m.

Prosjektet vil fortsette å være ressurskrevende i form av videre arbeid for å kunne realisere publikumsbygget.

Organisasjonskart for avdelingen

Tema	Rapport
Antall årsverk	61,95
Antall lærlinger	5
Fordeling kvinner/ menn	70/9
Sykefravær	11,0 %

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem - 2021

13 %

Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester - 2021

20,9 %

Introduksjon

Avdelingen for Helse og Omsorg i Grane er ansvarlig for bortimot 50 % av kommunens totale tjenesteyting; her gis tilbud fra svangerskap til livets slutt. Det er omfattende lovverk som ivaretas av dyktige medarbeidere slik at innbyggerne i Grane sikres de tjenester de har behov for- og krav på.

Avdelingen ble i løpet av våren 2024 organisert som forsøk, i tre områder som ledes av hver sin enhetsleder som har det totale lederansvaret for personal, økonomi og fag. Områdene er delt inn i ulike enheter etter fagområder.

Områdene for Enhetsleder omsorg ble delt mellom institusjon (sykehjem)/kjøkken og hjemmetjeneste/Miljøterapitjeneste. Dette som en følge av arbeidsbelastning for en leder med personalansvar for ca 90 medarbeidere (inkludert vikarer) i drift 24/7/365. Det meste av enhetsledernes arbeidsoppgaver er følgelig av administrativt art; arbeidsavtaler, permisjoner, ferieavvikling, medarbeidersamtaler, tett oppfølging av sykemeldte – dette er de viktige oppgavene som utføres kontinuerlig.

Også gjennom 2024 har sykefraværet innen omsorg vært varierende, og i likhet med 2023 er det vakante stillinger som vi ikke har søkere til og dette er en utfordring vi deler med våre nabokommuner. Spesielt merker vi økende behov for ressurser i Miljøterapitjenesten og der er det veldig vanskelig å rekruttere.

Enheterne innen omsorg er ansvarlige for tilbud innenfor:

- Institusjonstjeneste – Grane sykehjem med 24 senger
 - 16 langtidsplasser – inkludert 6+2 plasser for personer med skjerming (demensomsorg)
 - 4 korttidsplasser – rehabilitering/avlastning. Fra 01.01.24 ble Helgeland rehabilitering, Sømna oppløst og det har ikke vært andre tilbud for behandlingsopphold for personer som har behov for rehabiliteringsopphold. I tillegg benyttet Grane seg av ergoterapitjenester fra Helgeland Rehabilitering der ergoterapeut kom til Grane, dette falt også bort og det har ikke lyktes kommunen å finne erstatning for denne tjenesten. Det er forsøkt kjøp fra andre kommuner, direkte forespørsel til ergoterapeuter, men dette er en knapp ressurs.
 - 2 plasser for smittebehandling
 - 1 ØHD (pålagt tjeneste)
- Hjemmetjeneste
 - Hjemmesykepleie
 - Praktisk bistand/hjemmehjelp
- Dagsenter – dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente x2/uke
- Miljøterapitjeneste
 - Heldøgns omsorgsboliger
 - Avlastning
- Kjøkken
 - Leverer mat til beboerne i sykehjemmet.
 - Varmmat til hjemmeboende brukere som har vedtak om denne tjenesten.
 - Kan levere til ulike arrangement innad i tjenestene – avhenger av kapasitet på personell.

Enhetsleder **helse** leder fire tjenesteområder og dette innebærer blant annet personalansvar for ca 20 medarbeidere (inkludert vikarer). I tillegg er stillingen tiltenkt å bidra i 50 % inn i omsorg med fokus på HMS og internkontroll. Gjennom 2024 har det ikke vært optimalt med denne fordelingen, dette som følge av fravær i stillinger som medførte økte arbeidsoppgaver for enhetsleder Helse.

Vi fikk ansatt ALIS (lege i spesialisering til spesialist i allmennmedisin) fra 1. september 2023 som ble konstituert kommuneoverlege våren 2024. I tillegg fikk vi ansatt enda en ALIS i starten av juni og en spesialist i allmennmedisin i slutten av juni.

Enhetsleder Helse har også ansvar for psykisk helse- og rustjenesten og denne er lokalisert utenom Helsetunet, noe som innebærer at enhetsleder må skifte kontorlokalisasjon for å være tilgjengelig for medarbeiderne.

Enhetene innenfor **Helse** er ansvarlige for tilbud innenfor:

- Legetjenester
 - Fastlegetilbud
 - Legevakt – Grane samarbeider med Hattfjelldal
 - Laboratorietjenester (helsesekretærer)
 - Veiledning turnusleger/ medisiner-studenter
- Psykisk helse- og rustjenester
 - Dagtidstilbud
 - Ulike aktivitetstilbud til grupper/personer
 - Psykososial beredskapsplan
 - Prosjektbaserte tilbud
 - Familieveiledning
 - Lavterskeltilbud – samhandling med Familieenheten
- Helsestasjonen
 - Helsestasjonstilbud for barn
 - Jordmor
 - Skolehelsetjeneste
- Fysioterapi
 - Grane etablerte Frisklivsentral fra juni 2024 – basert på tilskuddsmidler fra Nordland Fylkeskommune.

Administrasjonen

Lederteamet i helse og omsorg består av kommunalsjef, enhetsleder helse, konstituert enhetsleder omsorg institusjon/kjøkken og enhetsleder omsorg hjemmetjenester/ miljøterapitjeneste. Administrasjonen for øvrig er like smal; 100 % stilling konsulent fordelt på koordinerende enhet/tjenestekontor (saksbehandler) og samtidig vår digitale velferdsspesialist. I tillegg har vi 100 % konsulent for ressursstyring, innleie av personell til omsorgstjenestene. Vår hjelpemiddelkontakt med lang erfaring gjennom mange år gikk ut av stillingen gjennom 2024 og det har vist seg å være svært vanskelig å finne erstatter for henne.

Prosjekt «Teamleder» i omsorgsenhetene ble satt i verk i 2021 med målsetting om å være en kontaktlinje mellom enhetsledere og personellgruppene. Funksjonen ble evaluert høsten 2024. Evalueringen resulterte i at denne funksjonen ble tatt bort.

I helse ble det opprette fagleder i enhet for psykisk helse- og rustjenesten i forbindelse med omorganiseringen 2020, erfaringen herfra er tatt med til miljøterapitjenesten der det også ble ansatt en fagleder.

Demografi og arbeidskraft

I likhet med mange andre kommuner blir gjennomsnittsalderen på Granes innbyggere høyere, andelen yngre synker. Selv om stadig flere seniorer holder seg friske lengre, er det et faktum at behov for helse- og omsorgstjenester øker i takt med at vi blir eldre. Det vi ser er at kommunene opplever at det stadig blir større og større utfordringer med å rekruttere nok helsefagarbeidere til omsorgstjenestene. Tilgangen på tilstrekkelig kvalifisert personell til de kommunale omsorgstjenestene oppleves som stadig mer krevende.

Enhetene innenfor omsorg gjennomførte en omfattende arbeidsmiljøundersøkelse der det ble utarbeidet planer for hvordan gjøre arbeidsdagene enda bedre for hver enkelt ansatt. Dette er en kontinuerlig prosess der alle må delta for å få best mulig effekt.

Fokus på rekruttering er følgelig en prioritert oppgave og i fellesskap med andre kommuner deltar vi aktivt i flere prosjekter med ulike innfallsvinkler til temaet:

- «Fra B2 til B1» - sammen med 8 andre Helgelandskommuner jobber vi med spesiell oppmerksomhet rettet på endring i kravene som ble stilt til helsefagarbeidere som kommer fra land utenfor EØS og Sveits.
- Bemanningsledelse – oppgaveforskyvinger mellom helsefagene
- Styrking av legevakt – opprettet tredje legehjemmel i 2022 med mål om å redusere belastningen av legevakter gjennom fordeling på flere.
- «Mini-yrkesmesse» - 9. klasse ble tatt imot og presentert for noen av de ulike yrkene som skal til for å tilby helse-/omsorgstjenester i en kommune.

- Kompetansetilskudd til våre «egne» ansatte/ungdommer som ønsker å ta grunn-/videreutdanning.

Dette siste punktet tenker vi også inn mot det å beholde ansatte som er like viktig når vi først klarer å rekruttere noen. Da er vi også med i prosjekt

- Mentorordning - utvikling og innføring av mentorprogram i Nordland.
- Et rausere arbeidsliv – med fokus på hvordan gjøre og beholde arbeidshverdagen positiv.

Det å jobbe i prosjekt er givende, men også krevende. For å lykkes er det en forutsetning at prosjektene er forankret i ledelsen og med tre ledere totalt blir det mange prosesser på få hoder. For å utnytte tiden best mulig, er Kvalitetsutvalget HO satt som prosjektgruppe for noen prosjekt. Denne gruppa er satt i plan gjennom året og da samles vi. Andre prosjekt har deltakelse av blant andre HR-sjef og dette er en styrking i prosjektgruppa.

Flyktninger til Grane

Grane har tatt imot flyktninger fra Ukraina også gjennom 2024. Som beskrevet så er utgangspunktet i helse/omsorg i Grane krevende, men våre nye innflyttere har fått tilbud om tjenester ut fra sine behov.

Digitalisering

Velferdsteknologi er brukerrettet teknologi som har til hensikt å understøtte og forsterker brukernes:

- trygghet
- sikkerhet
- muliggjøre økt selvhjelpenhet
- medbestemmelse og livskvalitet

Innenfor HO har vi fokus på omsorgsteknologi og har skaffet til veie sensorteknologi til beste for våre brukere. Noe oppleves av medarbeiderne som veldig positivt fordi de ser resultater raskt, mens innarbeidelse av andre teknologier tar lengre tid å få implementert.

Teknologi koster også – det er knyttet lisenser til utstyret og selv om hver enkelt sum ikke nødvendigvis er stor så ser vi at totalt koster dette. Det er ikke enkelt å vise til gevinstrealisering heller; den kan ligge i at brukeren får en bedre hverdag og det lar seg vanskelig måle i tall.

Sømløse helsetjenester

Gjennom 2024 har Grane kommune vært representert i møter med Helgelandssykehuset der fokus har vært å finne ut om det er områder primær- og spesialisthelsetjeneste kan samhandle når HLSH, avd Mosjøen blir endret. Vi er ennå ikke kommet i mål, men det som er blitt tydelig er at presset på kommunale helse- og omsorgstjenester vil bli større når Helgelandssykehuset gjennomfører sine endringer.

Økonomi

REGNSKAP - Helse og Omsorg		Regnskap	Budsjett	Avvik i %
Art		2024	2024	
10	Lønn	59 854 058	56 586 562	
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. egenprod.	5 422 200	4 328 962	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteprod.	7 361 667	6 383 000	
14	Overføringsutgifter	1 033 024	0	
15	Finansutgifter	1 436 461	753 610	
16	Salgsinntekter	-5 789 463	-4 825 000	
17	Refusjoner	-10 768 334	-7 161 400	
18	Overføringsinntekter	-6 962 920	-5 340 780	
19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 618 535	-2 915 000	
TOTALT		47 968 158	47 809 954	0

Nytt helsetun stod innflyttingsklart november 2021

Fremtidsutsikter

Helsetjenesten er i omstilling og står ovenfor store utfordringer som følge demografisk utvikling og personellmangel. I den forbindelse kreves det at kommunene tenker nytt og innovativt for å møte fremtidsbildet. Målet er rett tjeneste, til rett tid og på rett nivå. Tildelingen skal gjøres i rammen av tillitsreformen, der tjenestetildelingen skal ta utgangspunkt i hva som er det viktigste for den enkelte i et forebyggende perspektiv med overordnet mål om at flest mulig skal å bo lengst mulig hjemme.

Kommunen må med bakgrunn i dette finne en ny måte å organisere tildeling av helsetjenester med mer fokus på kartlegging, forebygging og tverrfaglig samarbeid. Det er opprettet en arbeidsgruppe bestående av saksbehandler, fysioterapeut, to sykepleiere fra hjemmetjeneste/sykehjem og kommunalsjef for helse og omsorg. På sikt er det tenkt å involvere demenskoordinator, kreftteam og frisklivssentralen. Intensjonen med dette er at man skal få en tverrfaglig vurdering på alle tildelinger noe som innebærer at alle skal ut i feltet og gjøre vurderinger, og gå vekk fra «skrivebordsvedtak» kun basert på teoretisk fremstilling av en søknad og et enkelt hjemmebesøk.

Vi ser at vi må satse betraktelig mer ressurser inn i hjemmetjenestene. Det vil bli flere pasienter som utskrives fra spesialisthelsetjenesten med sammensatte og kompliserte sykdomsbilder som vil kreve økt kompetanse hos helsearbeiderne våre. Sykehjemsplassene vil bli forbeholdt dem som av ulike årsaker ikke kan motta tjenestene i sitt hjem eller i omsorgsbolig. Dersom sykehjemmet tar inn brukere som kan gis tilfredsstillende behandling i hjemmet, vil det bli mindre plass for pasienter som trenger plassen mer og dette vil bli en «propp» i tjenestene – ikke minst med tanke på endringer i spesialisthelsetjenestene. Velferdsteknologi vil bli enda mer aktuelt. Stadig flere ønsker å bo hjemme og kommunikasjonsteknologi er utbredt. Her må vi tenke internett tilgang til alle innbyggere i Grane.

Så har vi utfordringene med tilgang på kvalifisert personell. Her vil vi jobbe med å se på ulike alternativer for å kunne benytte våre ressurser på best mulig måte; blant annet er det laget turnuser med 12-timersvakter som skal sjekkes ut. Sykepleier i stab er også en ordning som ønskes å teste ut; dette krever mer ressurser for å få til, men vi ser at vi må den veien for å utnytte kompetansen.

I Miljøterapi-tjenesten ser vi behov for bofellesskap/bemannet omsorgsboliger. Der vil brukere kunne få glede av hverandre, samt personal vil få et kollegium å være sammen med. Det vil også bli enklere å sørve flere brukere med færre personell. Vi vet at tjenesten vil øke i årene som kommer slik at vi er nødt å se videre på dette.

I fellesskap med Familieenheten ser psykisk helse og helsestasjonen på utviklingen i skolehelsetjenesten. En del barn og unge trenger ekstra tjenester og dette må vi ruste oss til. Vi har 1 helsesykepleierstudent fra jan 2023 som er en av «våre» og som forhåpentligvis blir værende i kommunen etter endt utdanning.

Vi har tanke om å starte prosjekt «Forebyggende hjemmebesøk» der målsetting er å bevisstgjøre innbyggerne på hvordan de kan innrette hjemmet slik at det går an å bo der selv med funksjonssvikt. Det kan dreie seg om løse matter på gulvene, for mange «ting» i tilfelle rullator eller for smale dører til badet.

HEPRO er leverandør av den digitale plattformen som Grane benytter seg av til velferdsteknologi. Ny rammeavtale ble forhandlet gjennom høsten 2024 og HEPRO leverer også for neste periode.

Behovet for helse- og omsorgstjenester øker og tilgangen på personell i disse tjenestene avtar/stagnerer. Dette er utfordringer som vi alle må ta inn over oss. Norge har svært gode velferdsordninger og som innbyggere har vi vennet oss mer og mer på at «samfunnet» skal ta vare på- og sørge for oss. Disse godene må vi ikke ta for gitt, særlig nå som vi opplever mer knapphet på ressurser. Vi ønsker å være i tett dialog med innbyggerne i Grane, jobbe sammen med forventningsavklaringer. Hvordan kan kommunen utvikle og bruke sine ressurser til å understøtte den enkelte innbygger sine ressurser og bygge opp der helse og krefter svikter?

Helse og Omsorg ønsker sterkt å levere tjenester som bidrar til at Grane skal være den best kommunen å leve og bo i – uansett alder.